

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 ft.
minden következőnél 16 fillér.
Bélyegdíj külön 60 fillér.
Nyilatkozó sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szombat, márczius 3.

Mai számunk több közleményei:

Vezéresíkk: A vándormadarak.
Hegedüs Sándor programja.
A transzváli háború.
Sima, a katonaszabadító.
Ugron Gábor üzletei a hadügyi kincstárral.
Jankovich István öngyilkosságához.
A hír asszony.
Tehetséges kezdők.
Tárca: Regény két levélben. Irta: Szomaházy István.
Regény-Csarnok: A milliomos büntérsé. Irta: M. E. Braddon.

A vándormadarak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, márczius 2.

A mai lapok, az országgyűlési néppárt kebelében beállott elnökváltozással foglalkozván, csaknem kivétel nélkül úgy pertraktálják a dolgot, mintha a vezetésben történt változást az tette volna szükségessé, hogy a párttagok egyrésze magánost óhajtott a párt élére állítani, hogy annak tekintélye, egyéniségének súlya szétáradjon így magára a pártra is.

Nos, hát ezen naiv, nevetséges mendemondán az első pillanatra meglátszik, hogy olyan helyen koholták, ahol mindent inkább szeretnek, mint azt, ha a külvilág a kulisszák mögé lát.

Jó forrásból jelenthetem, hogy a néppárt klubjában beállott változásnak mélyebbre ható okai vannak.

A képviselőház folyosójának egyik sarkában érdekes jelenetek láthatók néhány nap óta. Molnár János, Zichy János gróf sűrűn ülnek össze konferálni ott egyes szabadelvűpárti képviselőkkel, és a figyelmes szemlélő jól kiveheti, hogy a képviselők között folyó beszélgetés nagyon barátságos hangú, de azért nem kevésbé komoly. Ezek az urak felette fontos és pikáns dolgokat tárgyalnak.

Ezek az urak felette fontos és pikáns dolgokat tárgyalnak. A hatalmas, nagy szabadelvű táborban van ugyanis az odaszakadt nemzeti pártnak egy kisebb frakciója, mely kényelmetlenül érzi magát a Lloyd-klubban. Azok a reakció felé hajló sárga alakok ezek, melyek annak idején szívesen mentek be a nagy párt nyitva talált klub ajtaján, hisz úgy vélték, hogy a szabadelvűség alkonya ütött be oda s nekik módjukban lesz a hatalomból elcsenni egy darabot a maguk sötét lelkülete számára.

Csak hogy ezek az urak csalódtak egy kicsit.

Az új kormányt se hizelgés, se ragaszkodás le nem térítették a szabadelvűség utjáról s a politikában, a közéletben, maradt a régi kerécsapásban minden.

Ezért érzi magát kényelmetlenül egy néhány „szabadelvű” képviselő a Lloyd-klubban.

Nos, ezek az urak elindultak új hazát keresni. És — ezt megint jó forrásból jelenthetem — az új hazát meg is találták

már. Hogy hol, azt könnyű kitalálni. A néppárt kiaszott csontos karjai között.

A néppártba való bevonulást azonban bizonyos feltételekhez kötötték a kis vándormadarak (ahogy ma valaki ötletesen elnevezte őket.) — A feltételek legelső pontja az volt, hogy a párt vezetését világi urak vegyék át s Molnár apát, a volt elnök, ki már annyiszor kompromittálta a pártot, vonuljon félre.

Tegnap hajtották végre Molnár detronizálását.

A többi feltételek apró-cseprő háziügyek csupán, melyek részben elintéztettek már, részben pedig a legközelebbi napokban nyernek elintéztést. Így tehát a klerikális-reakzionárius „szabadelvűek” bevonulásának mi sem állja már útját.

Ugy értesülök azonban, hogy a kised csoport bevonulása mégse fog a legközelebbi napokban megtörténni, mivel a Lloyd-klubból való kiválásra valami kedvező alkalmat várnak.

Hogy ez a kedvező alkalom mielőbb bekövetkezzék, azon töri most fejét a kis frakció, meg — a nagy szabadelvűpárt is.

Hegedüs Sándor programja.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, márczius 2.

A kereskedelmi miniszter nagyszabású beszéde dominálta a képviselőház mai ülését. Általános nagy érdeklődés és feszült figyelem

TÁRCA.

Regény két levélben.

Irta: Szomaházy István.

Első levél.

(1870)

Drága Marim! Gyűlölj meg, ne gondold rám soha többé, én a te és minden becsületes ember tiszteletére méltatlan vagyok ezentul.

Oh milyen szerencsétlen vagyok Mari, oh, mennyire szerencsétlen!

Te tudod, hogy házaseletem soha sem volt boldog; de remélhetem-e azért, hogy elnézése-det, bocsánatodat nem fogod ridegen megvonni tőlem?

Nem hozhatok föl védelmemre semmit, hogy László soha sem értett meg, hogy szerelme zabolátlan és érzéki szenvedély volt, hogy jóformán elhanyagolt, magamra hagyott. De esküszöm neked, hogyha őt közelemben, oldalom mellett érzem, mégsem történhetik meg soha ez a borzasztó esemény.

Te ismered a Kätchengipfelt, a hová innen piros nyerges öszvéreken rándulnak ki a fürdővendégek, az árnyékos hegyi utat, a Barbara asszony majorságát. Nyolcz vagy tiz nap előtt egy tarka menet állított be a majorság udvarára, két asszony, köztük én és egy nyireg-házi mérnökne, hat vagy nyolcz kurjongató fiatal ember. Ezek az utóbbiak fölverték az egész telepet, tejet ittak, productiokat csináltak

az öszvérekkel, bolondos élőképeket rendeztek. Magam is szívből kacagtam, mikor egy ismeretlen ur áll meg a hátam mögött, a ki tiszteletteljes bókolás után így szól hozzám:

— Nem ismer, — egészen elfelejtkezett rólam?

Fürkészy nézek a szemem közé, de nem emlékszem. Ő mosolyog, vár egy kis ideig, hogy kitaláljam, de végre jókedvűen megszólal:

— Szeniczey Feri, a kivel nyoszolyóleány volt tizenkét év előtt az alsó-tarvölgyi lakodalmon.

Eszembe jutott most egyszerre, hogy kicsoda, visszaemlékeztem most Ilonday Róza esküvőjére, hol az Ilondayék egy távoli unokaöccse volt a vőfényem, a ki pompásan táncolt, szerelmet esküdött valami erdei majálison de aztán úgy eltűnt előlem, mint egy júniusi zivatar. Orvendve nyujtottam feléje a kezemet, bemutattam az uraknak, kik hamarosan barátságot kötöttek vele s az egész délutánt együtt töltöttük el a Barbara asszony majorságában és a Kätchengipfel legmagasabb hegymán.

Visszafelé jövet megkérdezte:

— Hol lakik, itt a fürdőn?

— A Karolinenhausban.

— Nagyszerű, akkor szomszédok vagyunk. Magam is ott ütöttem fel a tanyámat.

Oh, drága Marim, reszketek az idegláztól, a mikor most ezeket leirom, de esküszöm neked, hogy egy szemernyi rossz sem volt szegény szívemben, mikor ezt a régi barátságot

felujítottam. Erzem, hogy a történetek után kötelességem az őszinteség, hogy mit sem szabad eltitkolnom előtted, tudd meg hát: én a kelleténél tán többet kaczerkódtam vele, a közelebbi napokban néha jobban megszorítottam a kezét, néha barátságosabban tekintettem a szemem közé. Néha megfordult a fejemben egy pillanatra: miért nem őt adta mellém a sors, tán boldoggá tett volna, ha megölel, ha keblére szorít.

Ismétlem, esküszöm neked drágám, hogy az egész egy borzasztó kábulatnak tűnik föl, de azon az éjjelen nem voltam a józan eszemnél és jóformán elvesztettem a fejemet. Tizenegy óra után megismertem lépteit a csöndes folyosón s a vér az arcomba tódult, mikor az ajtómon kopogtatott. Kért, hogy bocsássam be, mert sürgős beszélni valója van, s én — vess meg fiam — bebocsátottam. Szavai, ígéretei elkábitottak. Mintha kitalálta volna, mi lakik a lelkemben. „Tudja — szót — hogy a férjem nem ért meg, hogy boldogtalan vagyok s ő ama régi, leánykori találkozás óta szüntelen szeret.” Fölkeltem helyemről, kezem remegett, hangom rekedt volt.

— Távozzék — kiáltám — egy perczig sem halgatom tovább.

Felém jött, megölelt. Oh, Mari, e perczben tele volt a szívem azzal a boldogtalansággal, mely házaseletemben osztályrészem volt, örült vágy fogott el, hogy egyszer megértsen, dedelgessen valaki, vérem lángolt. Suttogva szoltam:

mellett számolt be Hegedüs Sándor miniszter egy évi munkásságáról és jövő terveiről.

Sikerét jellemzi az, hogy az egész baloldal együtt helyeselt a szabadelpártpárttal és több ízben megéljenezte is a miniszternek mind végig objektív és tartalmas érveit és kijelentéseit. Végül az egész Ház üdvözlésére sietett.

Előtte Kossuth Ferencz beszélt. Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács Sándor, Hegedüs Sándor és Darányi Ignác miniszterek.

A mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítik.

A kereskedelmi költségvetés.

Kossuth Ferencz: Az önálló vámterület híve. Mindig az volt a minden ellenkező érvelés dacára is az marad. Az önálló vámterület kérdése nem pártkérdés, hanem eminenten közgazdasági kérdés. Azt tartja, hogy csak ezen az uton boldogulhatunk.

Csak önálló vámterület mellett fejlődhetik az ipar és a kereskedelem is, de közgazdasági viszonyainkon mindenesetre csak így lendíthetünk. A közös vámterület csak Ausztriának használ. Azért is ragaszkodnak ehhez a mérvadó osztrák körök. Magyarországnak ez eddig is számos milliójába került.

Szól ezután az örlési forgalomról, és itt igazat ad Rosenbergnek, a ki a malomipar fölé helyezi a mezőgazdasági érdekeket. Az önálló vámterületről szól ismételtelen, — kijelenti, hogy a mig azt a kormány fel nem állítja, addig a kormány kereskedelmi költségvetését sem fogadja el. (Helyeslés a szélbalon.)

Hegedüs Sándor beszéde.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter: Azért szólal fel már most, mert megakarja előzni a még felhangozható vádakát. Beszámolót akar tartani, de egyszersmind programot is, a mely általában a felfogásáról ad bizonyosságot. Jelszava különben e tekintetben az volt, hogy ne szavakkal álljon elő, hanem tettekkel bizonyítsa működését. (Élénk helyeslés.) Ha nagy tervekkel nem fog előállani, ezt nem azért teszi, mintha ily tervei nem volnának, hanem azért, mert elegendő pénzügyi erő nem állott és nem áll rendelkezésére, ennél fogva ha mégis ily nagy tervekről beszélne, úgy tünnék fel, mintha hívalkodnék, vagy pedig, mintha spekulációkra akarna alkalmat adni. (Élénk

helyeslés.) Szándékában van és a terveket már készítetteti és minden előintézkedést megtesz a Duna-Tisza csatorna érdekében (Helyeslés,) mert jól tudja, hogy a belterjes gazdálkodás csak a csatornázások folytán fejlődhetik. (Élénk tetszés.) Mihelyt a pénz meg lesz, azonnal megkezdi a munkákat, sőt akkor is megteszi ezt, ha a forgalmat kellőképpen biztosíthatja azon az oldalon. (Helyeslés.)

Igy áll a dolog a kereskedelmi kikötővel is, a melynek Budapesten való felállítása már-már elkerülhetetlenül szükséges. Mihelyt a pénz meglesz, a kikötő is gyorsan elkészül. A kedvezőtlen anyagi helyzetet bizonyítja az is, hogy az államvasutak költségvetéséből láthatja, hogy a személyi kiadások az államvasutaknál 3'867,000 koronával növekedtek, de ezt az összeget az üzem alig néhány 100,000 koronától eltekintve, behozza, a maradványt nagyobb részét a nyugdíjszaporodás emésztí fel. A vasutnál a személyszaporítást azért kellett főképpen eszközölnie, hogy legalább 12 óra munkaidőre redukálja a szolgálatot. (Helyeslés.) A postánál kedvezőbbé tette az előléptetési viszonyokat. (Helyeslés.)

A külkereskedelem érdekében felállította a szaktudósok intézményét és úgy szervezte a kereskedelmi muzeumot, hogy az üzleti rész teljesen üzleti kezében legyen a tudakozó intézet pedig minden tekintetben megfeleljen hivatásának.

Iparpolitika.

Hosszabban akar szólni az iparpolitikáról. Itt több irányban tett intézkedést. Fejlesztette az iparszakoktatást, még pedig nemcsak a központban, hanem a vidéken is. Mindenütt a legnagyobb érdeklődést tapasztalta, fájdalom 212 egyént iskolák hiányában vissza is kellett utasítania. Az iparfejlesztés érdekében vállalkozókat gyárak alapítására ösztönözt és buzdított, de előre is kijelentette előttük, hogy ha a külföldi versenyyel szembe akarnak szállani, úgy 4—5 évig ki kell tartaniok. A kik erről nem biztosították őt, azokat visszatartotta. (Helyeslés, tetszés.) Nekik első sorban bizalmat kell kelteni a magyar gyártmány iránt. Itt azonban bámulatos közönyt és tájékozatlanságot tapasztalt a közönség részéről. A legtöbbször fogalma sincs arról, hogy mit szerezhet be nálunk és hol? E tekintetben megfelelő intézkedéseket tett. (Zajos helyeslés.) A gyáraknak pedig lehetőleg minél több kedvezményt adott és ad. (Élénk tetszés.)

A kisipar érdekében arra törekedett, hogy a szakképzettség színvonalát emelje, intézkedett szövetkezetek alakításával, hogy a nyers-

terményeket olcsón szerezhessék be, a hitelviszonyokat javítsa és a kisiparosokat gépekkel szerelje fel. (Zajos helyeslés.)

Budapesten két általános munkaműhelyt állított fel. Nagy gondja van a háziiparra, s az ott tapasztalt rendtelenségbe lehetőleg praktikus rendszert vitt be, hogy az értékesítés sikeresőbb legyen. (Tetszés.) Visszatérve a nagy iparra, a papíripar, posztóipar és petróleumipar érdekében több hathatós intézkedést tett.

Igen fontosnak tartja a vásárok rendezését. Itt sok érdekbe ütközik ugyan, de ezek lehető tekintetbe vételével azt akarja, hogy a vásárok valóban az árusok és a közönség érdekeit szolgálják, ne pedig a helyi érdekek és erkölcsatlenségnek legyenek főképpen eszközei. (Zajos helyeslés.)

A betegápolási pénztárak rendezésével a szociális viszonyokat akarja javítani.

Viczinális vasutak.

A viczinális vasutak reformját már a multkor megígérte E tekintetben meg is felelt a várakozásoknak. A reform már annyira elkészült, hogy pár hét múlva már be is terjesztette volna, ha legutóbb derék munkatársa, Schmidt József, a ki iránt teljes elismeréssel adózik, el nem hagyta volna állását. De azért e javaslat nem sokáig késik már.

Államvasutak.

Sokan nagy leleplezésnek tartják annak hangoztatását, hogy az államvasutaknak deficitjök van. Holott ez nem titok. Látható a költségvetésből. Ennek oka az, hogy nem áll annyi közgazdasági tényező rendelkezésünkre, mint a külföldön, de azért a mi viszonyaink nem kedvezőlenebbek, a porosz államvasutakat kivéve, a külföldinél.

Kijelenti, hogy a kedvezményes vámtarifának a híve (Zajos helyeslés.) Igy akarja felfejleszteni és biztosítani a vállalatok prosperálását. (Zajos helyeslés.)

A vasutainknak uttörőknek is kell lenniök s ezért nem fájlalja a deficitet. A helyi forgalom növelésére kísérleteket tesz villamos és más erővel. Igy nem hagyhatja figyelmen kívül az *automobil* kocsikat sem. Ez a jövő közlekedési eszköze. (Tetszés.)

Uj törvények.

Számos törvényjavaslatot készítettett elő. Igy a *mértékhatóságokról*, két javaslatot a *részletfizetés* tárgyában. (Helyeslés.) A *viczinális reform*-javaslatot, a *tisztességtelen verseny* tárgyában, (Zajos helyeslés) a *biztosítás* ügyében,

— Feri, legyen jó, hagyjon el . . .

Magához szorított és megcsókolt . . . Utá-lom önmagammat, irtózom magamtól, mint egy bélpoklos. Ha eszembe jut, hogy egy idegen ember megcsókolt, oda szeretnék rohanni a falhoz, hogy a fejemet összezúzom.

Életem veszve van. — Mit tegyek, szegény fiam mihez fogjak? Ha arra gondolok, hogy László mindent megtudhatna, a halál rettenetes félelme fog el! És sejtem, hogy mindent meg fog tudni és akkor az ő keze által halok meg, mint egy nyomorult teremts.

Ő borzasztó, hiszen tudod . . . Félteknységével akkor is nyomomban volt amikor semmi oka sem volt erre, hát most, Istenem, most! Egy pillantásért. a mit a minap valamely szomszéd asztalhoz vettem, otthon összetörte a teás service-t s meg akart ölni, mint egy vértszagoló tigris. És most a halált érzem szivemben, mikor rá gondolok.

Sirass meg, szegény Marim és ne haragudj ő rá, ha valami borzasztó dolgot hallasz, mert hiszen megérdemlem, hogy meghaljak.

Feledj, el, sirasd meg szegény szerencsétlen barátódot.

Etelkát.

Második levél.

(1900.)

Edes öreg barátóm!

Ha tudnád jó Marim, mi adja kezembe a tollat! . . . Képzeld el valami nagyon rosszat, a legrosszabbat amire gondolni tudsz és akkor is még szörnyen messze jársz a valóságtól, biztosítalak.

Emlékszel-e még arra a szomorú levélre, amit életem egy borzasztó korszakában intéztem hozzád, tudod régen, nagyon régen, az X

fürdőből, a hol egy hosszú nyarat töltöttem? Nem, Mari, te bizonyosan nem feledkeztél meg multam e keserves epizódjáról, hiszen most is itt őrzöm válaszat, melyet barátságod drága jele gyanánt tartogatok hosszú évek óta . . . És épen ez a levél az oka annak, hogy ma váratlanul hozzád fordulok megint, ama szomorú történet végével, melyről csak most, harmincz sulyos esztendő után lehet előttem beszámolnom.

Sohasem feledem el, milyen jóságosan biztattál akkor, mint ajánlottad a megbánást, a magambatérést, melylyel szerinted az egész nagy vétet jóvá tehetném. Tudod, hogy ez idő óta egészen férjemnek és kicsi leányomnak éltem s hogy ez utóbbi vigasztalt meg mindazért a boldogtalanságért, melyen a fiatalágom szomorú éveiben részem volt.

Tudod, hogy a kis leány is régóta férjhez ment, hogy idősebb unokám évenként a mi házunkban tölt két hónapot, hogy csöndes, higgadt nagymamává lettem, aki néha még örülni is tud valaminek.

Sok együttlétünk alatt, a pöstyéni fürdő egy-egy támlás padján, lassanként elmondtam neked életem további részét, rezignációmát, vezeklésemet, bűnöm őszinte megbánását . . . Tudod, hogy férjem soha sem jött rá a valóságra, hogy haja megfehéřült, régi szilajsága lelohadt s ma már ő is csak olyan öreg ur, mint a milyen tracscsoló, ránczos, tipegő öregmama én vagyok.

Es mégis nem kerülhettem ki, hogy multam e sötét pontja ki ne derüljön, hogy László mindent meg ne tudjon, habár elkésve fehér hajjal, kissé nyugodtabb temperamentummal. Igen, jó Marim, ő e pillanatban mindent tud,

— és mégsem ölt meg, ahogy az alábbiakból kiderül.

A dolog tegnap történt. Az öreg jószágigazgatóné magával vitt a Burchart-kisasszonyokhoz s László magába maradt a kis Elzával. A gyermek est felé makranczoskodni kezdett s László nem tudta elállítani a sirását. Ekkor eszébe jutott az én toilette-fiókom, ahol mindig akad néhány bonbon s Elzát odavitte a fiókhöz. De mint alkalmasint kitalálok, a fiókban nem a bonbon akadt a kezébe, hanem a te drága leveled, melyet harmincz év előtt intéztél hozzám . . .

Csak este jöttem meg; sötét volt. László halkán köszöntött, Elza fölkapaszkodott a nyakamba. Kissé bolondoztam a gyerekekkel, de férjem különösen köhécselt, mintha valami a szivén volna . . .

Meggyújtottuk a gyertyát, egyedül maradtunk. László még föl-alá járt egy darabig, de hirtelen megállt a karosszék előtt, ahová pihenni ledőltem. Zsebében keresgélt egy kis ideig, aztán előkapta a levelet, a te leveledet.

— Nézd, — szólott — ismered-e ezt az irást?

Megismertem, hogyne! Hirtelen lesütöttem a szememet, öreg szivem dobogott is egy kissé.

Halkan feleltem:

— En irtam, László, . . én, én . . .

A férjem megrázta a fejét, a levelet forgatta egy darabig. Busan szólott, mintha egy kedvencz kanárija meghalt volna:

— Nem hittem volna, Etel, sohasem hittem volna . . .

Majd kíváncsian reám nézett:

az iparreformról és az autonom vámtarifáról.
(Zajos helyeslés.)

A Vaskapu.

Ez az egy a fekete pont. A Vaskapu ugyanis 600.000 korona bevétel helyett csak 111.000 koronát hozott be. De ez az év páratlan volt. Ilyen csak egy fordul elő egy évszázadban. Azért nem tér el feltett szándékaitól és további kísérleteket tesz addig, a míg a tarifa kérdését megváltoztatná. (Helyeslés.)

A zóna.

A zónarendszer teljesen bevált. Mégis a középzónákat a tapasztalatok alapján le akarja szállítani. (Helyeslés.) Kéri a költségvetés elfogadását. (Zajos helyeslés, éljenzés és taps. Az egész Ház üdvözli.)

Ferlicska Kálmán az ipar hathatós támogatását kéri hosszabb beszédben.

Páder Rezső a kereskedelmi alkalmazottak helyzetének javítása érdekében és főleg a vasárnapi munkaszünetéről beszélt.

A vitát holnap folytatják.

TAVIRATOK.

Nagy beteg képviselő.

Budapest, márczius 2. (Saj. tud. táv.)
Görgey Gyula, országgyűlési képviselő, a ki a lippai kerületet képviseli, budapesti lakásán súlyos betegen fekszik.

Vasuti katasztrófa.

Varsó, márczius 2. (Saját tud. táv.)
Az itteni állomástól nem messze összeütöközt egy üresen haladó mozdony a személyvonattal. 25 ember meghalt, 32 súlyosan megsebesült.

A transzváli háború.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 2.

Roberts előretolt hadai már csatában állnak a burok előhadaival, a melyek mögött most folyik Joubert nagy összpontosító művelete. — Egyelőre főképen a lovascsapatok kerültek harcra, s egy távirat szerint French tábornok

— Es nem ismétlődött az a csók . . . ez volt az egyetlen eset?

— Esküszöm, László! . . .

— Az is hiba, szolt, s az is. Nem szabadott volna így történni, te vétkeztél. Ha meggonolom, mennyire biztam benned . . . Es megbántad bűnödöt, igaz szívből megbántad? . . .

— Keservesen megbűnhődtem érte . . . Sokat szenvedtem . . .

Busan húzta föl az óráját, a fejét kellemetlenül rázta. Elmerengve mondta:

— Istenem, ha fiatalabb koromban megtudom! . . . Azt hiszem összezuztalak volna . . .

A szakácsné bejött, s harsányan jelentette, hogy a töltött paprika készen van. László szeméi megcsillantak, mert a töltött paprika legkedvesebb eledele. Némileg vigasztalódva szólott:

— Jól van szakácsné, jövőnk már! . . .

S karját nyujtva, vidáman tette hozzá:

— Most csalj meg öreg, most . . .

Oh, Marim, mennyire fáj ez a közöny! . . .

Mennyire fáj az öregség, a kihült szenvedélyek, e szivtelen gunyolódás! . . . Ha meggonolom: tán mégis jobb lett volna, hogy fiatalon tudja meg, szilaj, lángoló vérrrel, a mikor kiméletlenül összezuz . . .

Az a sziv, mely többé nem tud szeretni, a féltékenység marcangolását sem érezheti. Neki már mindegy, a világon minden egészen mind-egy . . .

Ez a regény vége. Légy boldog és egészséges jó Marim, s mielőbb gyógyulj ki a csunya kínzó rheumából. Boldoggá tennél, ha hozám jönnél egynehány hétre, Isten veled drágám! Csókolj meg báránód
Etel.

folytatott jelentősebb mérközést a bur csapatokkal, a melyek még Cronje segítségére vonultak a határszél felé, de későre érkeztek oda.

Egy-két napig most minden valószínűség szerint megbízható részletes táviratokra nem számíthatunk. Apró csatározások fogják megelőzni a komoly verékedést, s az erre vonatkozó hírek mindig ellenőrizhetetlenek és czélzatosan elferdítettek.

Ami a jövő eseményeket illeti, legnagyobb jelentősége a hadügyminiszter kijelentésének van, mely szerint még harmincezer ember megy rövid idő alatt Transzvába, később még ennél is több. A harc tehát a végletekig megy.

Erdekes nyilatkozatot tett Albrecht őrnagy az eddigi hadviselésről. Robertsig — ugymond — teljesen elhibázott volt az angolok taktikája, s ha ő nem jön, még most is vereséget szenvedtek volna. Az angol hadi tekintélyek abszolút kudarcot vallottak. Roberts stratégiája előtt csodálatát kénytelen kifejezni, de nem hiszi, hogy végeredményben az angolok javára dőne el a háború, mert még 75000 bur van harc-vonalban. Cronje taktikáját elítélte. Nem földhányások mögé kellett volna neki rejtőznie, hanem e helyett a kopjékat elfoglalnia.

Távirataink ma a következőket jelentik:

A háború a parlamentben.

London, márczius 2.

Blythswood a felsőházban azt kívánta, hogy a kormány mielőbb még 10000 önkéntest szólitson fegyverre, a kik a dél-afrikai ezredeket pótlására szolgálnak. A szónok kiemeli, hogy a kormány az ezzel járó költségeket ne magángyűjtés útján teremtsen elő.

Lansdowne lord hadügyminiszter azt mondja, hogy valami fenyegető csapástól most már nem kell tartani. Ladysmith felszabadításának hírére — mondja a miniszter — azt a megnyugvást éreztük, hogy megszabadultunk egy szerencsétlenségtől és csodálatot éreztünk azok iránt a férfiak iránt, a kik értünk ilyen tetteket hajtottak végre. Nem tudom, nagyobb csodálat illeti-e meg Whitet és csapatait, a miért olyan vitéz ellentállást tanusítottak, vagy a Buller vezetése alatt álló katonákat vagy a dél-afrikai főparancsnokot.

Az oranjei erélyes és sikeres támadó mozdulatnak köszönhető, hogy Natalban megszűnt a nyomás. Ez a két siker nem fog ürügyül szolgálni arra, hogy alább hagyjunk erőfeszítéseinkkel. Nem fogunk alább hagyni velök. E héten még nyolcz hajó indul el 4700 emberrel, e hó 11-én öt hajó 11,000 emberrel, 18-án tizenegy hajó 9900 emberrel, 26-án kilencz hajó 8900 emberrel és április 1-én hat hajó 3200 emberrel, összesen tehát 38800 ember indul Dél-Afrikába. Ezeket nemsokára még 17.500 ember fogja követni. A segítőcsapatok forrása nem fog kiapadni.

Az alsóházban a burok által használt lövegek ellen szólaltak fel. Ezek a lövegek állítólag a nemzetközi egyezményekben tiltott romboló hatásúak.

Powel-Williams, a hadügyi hivatal pénzügyi titkára jelenti, hogy Roberts lordnak egy február 24-én kelt távirata jelentette először, hogy a burok olyan Mauser-féle lövedékeket használnak, a melyeknek hegye ki van vájva. Hogy mekérdezték-e erre nézve a foglyokat, arról nem érkezett jelentés. Az ilyen golyó használatára nézve nem tárgyaltak a két köztársasággal. Hogy lehetséges-e ebben az ügyben eljárni, az egyelőre nem tudja.

A burok abbahagyják az ellentállást?

London, márczius 2.

A Times-nak jelenti Lourenco-Marquezból 28-iki kelettel: Transzválból jövő szavahihető emberek jelentése szerint teljesen valószínűtlen, hogy a burok

visszavonulnának Pretóriába és ezen a ponton utolsó kétségbeesett ellentállásra készülnének. Ellenkezőleg azt hiszik, hogy nemcsak oranjei polgárok, de sok transzváli polgár is visszatér hazájába, nem várva be a bur csapatok formális megadását. A bur tábornokok, mondják ezek az emberek, nem hallgatnak az idegen tanácsadókra. Előbbi sikereik inkább szerencsájüknék és az angolok hitáinak, mint saját katonai képességeiknek tulajdoníthatók.

Uj harcok küszöbén.

London, márczius 2.

A Morningpost jelenti Paardebergből 28-iki kelettel, hogy az angol előőrsök kelet felé ellenségre bukkantak. Az ott álló burok száma körülbelül 7000. A Standard és a Daily News megerősítik ezt a hirt.

Cronje a fogságban.

London, márczius 2.

Cronje tábornok feleségével együtt ötven főnyi angol őrség fedezete mellett Modder-Riverbe érkezett. Mindkét fogoly nagyon szomorú. Fásultan várják a jövőt, a melytől nem remélnék immár semmi jót. Velük együtt 4114 bur van fogságban.

Bloemfontein bevétele.

Brüsszel, márczius 2.

A transzváli követség nem kapta eddig megerősítését annak a hirnek, hogy az angolok Bloemfonteinba tegnap bevonultak.

A bur tábornokok, akik a Bloemfontein felé vezető országutat tartják megszállva, parancsot kaptak, hogy Roberts indulását addig tartsák fen, míg a bur haderő összpontosítása megtörténik.

London, márczius 2.

A Daily News-nek jelenti Paardebergből, hogy a bur hadak összpontosítása még egyre tart. Kisebb csatározások folytak helyenként.

A Standard jelenti, hogy angol lovas csapatok máris ellenséges tűzvonalba kerültek. A burok meglehetősen nagy számmal vannak és tűzérésük is van.

A Daily Mail jelenti, hogy Stearbergtől nyolcz mértföldnyire szerdán 400 bur tanyázott négy ágyuval. Erősítésre várta, hogy megtámadhassák az angol csapatokat. A Pard hegytől keleti irányban puskatüzelés zaját lehetett hallani. Valószínű, hogy French tábornok ütközött ott össze burokkal, akik Cronje felszabadítására akartak volt menni.

Az angolok hadállásai nagyon erősek. Negyven mértföldnyi területen minden kopjéjt megszállottak.

Roberts és Buller.

London, márczius 2.

Kimberleyből jelenti, hogy Roberts tábornagy Kitchener-rel ma vonult be a városba. Holnap indulnak Bloemfontein felé.

Buller tábornok egy neltorpei távirata jelenti, hogy éppen most vonult be Ladysmithbe hetvenhárom kocsival élmi szerrel.

Sima, a katonaszabadító.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szentes, márczius 2.

A szolnoki fogházban ülő Sima Ferencz feje felett egyre jobban tornyosulnak a felhők. Ma egy katonaszabadítási ügyben nyujtott be ellene bűnvádi panaszt Balogh Sándor szentesi gazdálkodó, aki panaszát a következőkben adja elő:

1899. évi május 1. napján, a tanyán lévő lakóhelyemről Szentés városba mentem be s ott különböző dolgaim elvégzése után egy pohár sörre betértem a „Központi Kávéház“ című vendéglőbe.

Alig ültem ott egy kis ideig, odajött hozzám egy előttem ismeretlen ember s azt mondta nekem, hogy menjek be a másik szobába, „a nagyságos ur hivat.“

Kíváncsi voltam rá, miféle „nagyságos“ ur hivat engem s bementem a mellékszobába. Ott Sima Ferenczet találtam, aki akkor még Szentés város országgyűlési képviselője volt s aki velem, az én feleségem az ő anyósának testvérje lévén, sógorsági viszonyban is áll. Sima Ferencz — úgy látszott — nagy örömmel fogadott s kérdezősködött családom felől. Erre én elmondottam neki, hogy családomban semmi baj nincs, csak hogy a fiamat elvitték katonának. Hogy ezt Sima meghallotta, azonnal ajánlkozott arra, hogy fiamat a katonasorból kiszabadítja s ígérte, hogy a fiam két hét alatt itthon lesz, ha én neki 200 frtot fizetek.

Mivel én már idős ember vagyok s mivel gazdaságomban fiamra valóban nagy szükségem volna, örömmel fogadtam Sima Ferencz ajánlatát s megigérttem neki, hogy ha fiamat kiszabadítja a katonasorból, szívesen fizetek neki ezért 200 forintot. Sima Ferencz erre utasítást adott nekem, hogy miféle okmányokat vigyek el hozzá.

1899. évi május 4-én aztán átadtam Sima Ferencznek több rendbeli okmányt, így a családi értesítőt, a fiam nevén álló földbirtok telek-könyvi kivonatát és ennek szerződését s ezeken kívül más iratokat is.

Még május havában táviratot kaptam Sima Ferencztől, amelyben sürgősen Budapestre hívott. Én azonban nem mehettem fel, de mikor Sima Budapestre hazaérkezett, elmentem hozzá, hogy megkérdezzem tőle: mi végett kellett volna nekem Budapestre mennem? Ő aztán nagy titkolózva elmondotta nekem, hogy a fiam szabadon bocsátása iránt a *kérvényt a hadügyminisztériumhoz* benyújtotta, a hadügyminiszter azonban *nincs Budapesten*, a helyettese egy *öreg tábornok*, aki az ügy azonnali elintézését megígérte, de — így mondotta Sima — *meg kellene kenni egy százassal*. Ő neki nem volt erre pénze, hát azért hitt engem Budapestre. De még most is lehet segíteni az ügyön, csak adjak neki 100 frtot, meg egynehány forintot utiköltségre.

En nem akartam neki pénzt adni, de jelenlevő másik sógora: Donáth István rábeszélésére mégis adtam neki 110 frtot. Erről Sima Ferencz nekem adott is egy írást. — En az írást akkor meg se néztem, csak magamhoz vettem s nyugodtan eltávoztam abban a reményben, hogy a fiam nemsokára kiszabadul a katonaságtól.

Ezt azonban hiába vártam, mert ebből még mai napig se lett semmi.

Mikor aztán később a Sima által nekem adott írást másoknak megmutattam, akkor világosodott fel elmém. Az írásban ugyanis az van, hogy én Simának 110 frtot adtam *kölcsön* egy hónapi lejáratra. Holott ez nem való. Sima Ferencz ugyanis május 22-én már csőd alatt volt, én neki — ez tudva — kölcsönt nem is adtam volna, ha azt kért volna is tőlem.

Beláttam, hogy Sima Ferencz engem megcsalt s 110 frttal megkárosított. Mikor ennek tudatára jutottam, viszaköveteltem tőle pénzem és okmányaimat. Ő azonban se pénzt, se okmányokat vissza nem adott, hanem újból megkísérelte tőlem pénzt csalni ki. Ez azonban már nem sikerült neki.

SZINHAZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Mignon, opera. (Páratlan bérlet.)
Vasárnap: Délután: A zsidó honvéd, népszínmű.
Este: Udvöska, operette. (Páros bérlet.)

Mignon.

— Bemutató előadás. —

„Gut Ding braucht Weile“ mondja a német közmondás és ez bevállott a Mignon előadásnál. Sok készülődés, sok akadály állott útjában, míg végre megjelent Mignon a lámpák előtt és eldallolhatta, míg künn valóságos hó-zivatar szárnyára vette a sűrűn hulló hópelyheket, hogy odavágyódik, ahol a citrom virul.

Az opera zenei szépségéről ez alkalommal külön megemlékezni fölösleges; közönségünk finom zenei érzéke és tájékozottsága föl is ment ez alól, és csak annyit kell konstatálnunk, hogy Müller karmester és derék zenekara a rendelkezésre álló erőkhöz képest az opera minden egyes szépségét lehetőleg érvényre juttatta. A hárfát pianínó helyettesítte, melyen Schreyer Harry nagy ügyességgel játszott és ha nem is pótolta a hárfát, minthogy nem is lehet pótolni, de mindenesetre dicséretes ügyességgel felelt meg feladatának.

Ezek előrebocsátása után a lehető legnagyobb elismeréssel kell megemlékeznünk Rédei Szidorról, ki Mignont énekelte. A szevillai borbély Rosinája és Mignon között óriási nagy spatium van, majdnem a két szélsőség e két parti és az épen Rédei kiváló tehetségének és énektudásának érdeme, hogy mindkét partiban úgy ének, mint játék tekintetében a magasabb igényeknek is teljesen megfelelt. Az első felvonás híres románczát oly édesen, oly érzésteljesen énekelte, hogy a közönség még az utolsó akkordok elhangzása előtt is zajosan megtapsolta. Ugyaníly hatással énekelte a második felvonás Stürienjét és a harmadik felvonásban Lotharióval való kettősét. A mai fellépése az idei évadban legnagyobb sikerét jelenti és a két diszes virágcsokrot, melyet neki a második felvonás után felnyújtottak, jól kiérdemelt jutalomnak tekintheti.

Philinét *Ruzsinszky* énekelte, ki ma, — hogy banális kifejezéssel éljünk — önmagát felülmutta, oly izléssel, oly tiszta hanggal és kiváló zenei ügyességgel énekelte, hogy jobbat kívánni sem lehet. Ez a partija minden tekintetben tökéletes és művészi. A művésznőt szintén két diszes csokorral tüntették ki.

Déri Vilmosában végre ismét a régi volt, a ki szép hangjával valóságos gyönyörűséget szerez a hallgatónak. A zajos tapsból neki is bőven jutott.

Első helyen kellett volna megemlíteni *Odryt*, ki Lothariójával régi dicsőségét elevenítette fel. A kiváló művész nagy drámai erővel énekel és különösen hárfadalával ragadta a zajos tapsra a közönséget.

Külön kell megemlékeznünk a fecske-dal duettéről, melyben Rédei és *Odry* exczelláltak, továbbá az első felvonás sextettjéről, melyben mindannyian összevágó énekükkel dicséretes sikert értek el.

Dicsérettel kell megemlékeznünk a karokról is, melyeken meglátszott, hogy ügyes vezeték mellett, dicséretes iparkodással tudnak működni.

A beszélő szerepek közül *Pintér* kedélyes alakot mutatott be és jól eső derűtséget tudott kelteni ügyes játékával.

A mai bemutató előadás tehát oly magas nívón állott, hogy ennél jobbat és tökéletesebbet kívánni nem lehet. A közönség pedig méltányolni fogja az opera-személyzet iparkodását és tehetségét és meg vagyunk győződve, hogy valahányszor Mignon a műsorra kerül, telt-ház fog benne gyönyörködni. **Carolus.**

* **Hölgy-kvartett Assael Aranka hangversenyén.** Az idei szezon kiváló érdekessége lesz az a hangverseny, melyben Assael Aranka lép mint koncert-énekesnő az aradi közönség elé. A hangverseny érdekességét emelni fogja, egy szíveségből közreműködő hegedűs hölgy-kvartett, melynek tagjai: Schreyer Paula, Schreyer Etta, Schreyer Anetta és Rattkay Anna ur-hölgyek. Ez a kvartett különben legközelebb

nagyszabásu vállalkozásba kezd amennyiben egész Európát be fogja járni. A hangverseny műsorában még egy neves, aradi zongora művésznő is szerepel, kit a közönség régen nem hallott. Az élvezetesnek ígérkező hangversenyre jegyek Révész Nándor könyvkereskedésében kaphatók, ugyanitt lehet előjegyzéseket is tenni.

* **Az utolsó kamarazeneestélyt** vasárnap délután öt órakor tartja az Aradi vonósnegyes a Központi-szálló dísztermében. Előadásra kerülnek: Mozart g-moll vonós ötöse (második viola: *Robitzek* Samu) és *Szeghő* Sándor aradi zenetanár a-dur kvartettje. A szólo számot: Rubinstein d-moll zongora koncertjével Schreyer Harry konservatóriumi igazgató játsza, ki ez alkalommal először lép fel, mint szolista, az aradi közönség előtt.

* **Szerződtetések.** *Szönyey* Ilonka énekesnő, ki a multkor Aradon és Kassán nagy sikerrel vendégszerepelt, a jövő idényre *Kunhegyi* Miklós szinigazgatóhoz szerződött. Ugyancsak oda szerződött *Szathmáry* Anna, a kassai színház rokonszenves tagja, drámai szendének.

Ugron Gábor üzletei

a hadügyi kincstárral.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 2.

A „romlott értelmiség“-ről nevezett Ugron Gábornak egy és más kellemetlen ügyleteit leplezgetik mostanában le. Az *Egyetértés* és a *Magyar Szó* — az egyik függetlenségi, a másik szabadelvű ujság — járnak elől ebben dicséretes buzgalommal.

Ugronnak a közös hadügyminiszteriummal való gyöngéd viszonyáról rántják le a jótékony homályt az ujságczikkek. Valamikor régen már esett szó arról, hogy a tiszta erkölcsöt nagy szóval hirdető kormányverő alkalomadtán „Gabriel von Ugron“-ra németesedve viczinális szíveségeért kunyorált a hadügyminiszternél. Most egy kis zabszállítási ügylete van a hadügyi kincstárral. Valamivel drágábban vették tőle a zabot, mint a hogy mások szállították, — egyre-másra mázsánként vagy negyven krajczárral. A leleplező ujságok tudni vélik, hogy nem éppen ingyen tették meg Ugronnak ezt a szíveséget; sőt némi vonatkozásba hozzák az esetét *Linder* György néhai való nemzeti párti képviselő ügyével, aki közéleti tisztaságot sürgető ellenzéki létére szintén kereskedett. *Linder* püspöki süveget közvetített, — ami szintén jó üzlet volt, — Ugron zabot árul, s neki is meg van rajta a polgári haszna.

Ezt a zab-ügyet tovább ismerteti a *Magyar Szó* ma esti száma. — Közli elsőbben is egy állítólag Grácban időző befolyásos politikusnak a szerkesztőhöz irt levelét. Ez a levél így szól:

A hadi kincstár szállításaira vonatkozólag a következő adatokat bocsátom rendelkezésükre:

Gróf *Haller* erdélyi földbirtokos jószágigazgatója gróf *Mirbach* Hugó közvetítésével Ugron Gábor a *nagyszabású* élelmezési raktár részére a következő szállításokat vállalta el:

32000 mm. zabot á 6 frt 25 kr.

8500 mm. szénát á 3 frt 2 $\frac{1}{2}$ kr.

9200 mm. szalmát á 2 frt 05 kr.

Ezenkívül kisebb mennyiségű zab szállítására vállalkozott a *besztercei* raktár részére.

A szállítást 1900. szeptember végéig kell lebonyolítani. Utólag értesültem, hogy a kincstár az eredetileg megállapított árnál valamivel kisebb összegért vállalta el az ajánlatot. *Az ajánlközönségnek Ugron Gábor termelőként szerepel.*

Megjegyzem, hogy itt csak egyetlen évről van szó, holott Ugron éveken át szállított a kincstárnak.

Ugron Gábor — írja a Magyar Szó ezek után — nemcsak ebben az esztendőben vál-

lalkozott nagy mérvű szállításra. Katonai körökből halljuk, hogy mikor először ajánkozott proviziós liferánsnak *Kautsky*, akkori kincstári intendáns örvendezve csapta össze a kezét s így szólott:

— *Csak hogy végre kezeim közé került a nagy menydörgő! Végtelenül örvendezek, hogy üzleti összeköttetésbe lépett velünk.*

Annak jellemzéseül, hogy mikép kötötték meg ezeket a szállítási szerződéseket, egy érdekelt kereskedő közli a *M. Sz.* Ez a levél a következőket mondja el:

Az aradi cs. és kir. katonai élelmezési raktár részére az egész zabszükségletet, mintegy 16—18.000 métermázsát árlejtés kiírásának mellőzésével a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetétől *Baruch* Jeremiás közvetítésével vette meg a hadügyminiszterium 1899. július táján, némelyek szerint 5 frt 60 kr., de minden esetben 5 frt 40 kr. — 5 frt 50 kr. áron.

Az eladás tényét pozitíve tudom, de tudja nemcsak Aradon, hanem Budapesten is mindenki; csak az árát nem tudom pontosan, de kétségtelen, hogy 5 frt 40 kr.-nál nem volt olcsóbb.

A nagyváradi szükségletet, 6700 mm. zabot 5 frt 60 kr. árban szintén a Mezőgazdák Szövetkezetétől — melynek *Perczel* Ferencz az igazgatója Budapesten — rendelte meg a hadügyminiszter. Mielőtt azonban az üzlet végérvényesen meglett volna kötve, N. nagyváradi kereskedő, a ki szintén szállítással foglalkozott, július vége felé Bécsbe utazott és hosszas utánjárással kieszakozta, hogy neki is juttassanak a szállítástól, — de olcsóbb áron. Így történt, hogy a hadügyminiszterium egyidejűleg a Mezőgazdák Szövetkezetétől 10.000 mm. zabot rendelt 5 frt 60 kr.-ért, N.-tól 7000 métermázsát 5 frt 22 kr.-ért, holott N. vállalkozott arra, hogy az egész zabszállítást eszközli 5 frt 22 kron. A kincstár azonban inkább fizetett 40 krral többet, s N. csakis azért kapta a 7000 métermázsányi szállítást, mert mint régi szállítót egészen nem mellőznették.

Igy érvényesült — írja a *M. Sz.* — a Mezőgazdák Szövetkeze, *Baruch* Jeremiás és *Ugron* Gábor társas cég befolyása a kereskedők és termelők rovására.

Persze egy kicsit mindannyiunk rovására is, a kik a drágább szállítást végeredményében fizetjük. *Ugron* Gábor ellenzéki képviselő ur munkája azonban elég bajt okoz nekünk a képviselőházban is, hogy annak még külön árát adjuk kincstári szállítás alakjában, az egy kicsit sok. És nem kárpótól érte, higgye el *Ugron* Gábor, az a mit ma közzétett nyilatkozata végén ír, hogy láthatta az ország, hogy politikai magatartását az a szállítás nem alterálta.

Semmi sem bizonyos, tehát ez az állítás sem. *Kautsky* aligha hiába örvendezett, hogy „kezébe került a nagy menydörgő.”

Ebben az ügyben holnap *Rakovszky* István a képviselőházban napirend előtt felszólal és így *Ugronnak* alkalmat szerez, hogy nyilatkozhasson és védekezhessen az ország színe előtt.

SPORT.

+ Az aradi torna-egylet választmánya folyó évi február 28-án tartotta meg havi gyűlését, melyen *Robitsek* Ágoston dr. elnöklete alatt *Szél* Ernő, *Schmidt* János dr., *Bródy* József, *Telmányi* Emil, *Reiniger* Samu, *Laczay* István, *Tüdős* Béla, *Kömives* József, *Székely* Károly, *Exterde* Vilmos br., *Palotay* Antal, *Neidenbach* Ödön, *Szilárd* Győző és *Nagy* Sándor — voltak jelen.

Robitsek Ágoston dr., miután az ujonnan alakult választmány első ízben ülésezett,

melegen üdvözölte az ülésen megjelenteket s azon óhajlásának adott kifejezést, hogy a választmány az aradi torna-egyesület ügyeit szíven viselje s ennek érdekeit buzgón támogassa. Ezután felolvastatott a január havi választmányi ülés jegyzőkönyve, melynek hitelesítése után *Nagy* Sándor titkár-művezető előterjesztette a tagságra jelentkezettek névsorát, kik a következők: *Cziráky* Márton, *Hecht* Arnold dr., *Löwinger* Emil, *Hoffmann* Győző, *Heis* Béla, *Gränblatt* Mór, *Manheim* Aladár és *Brunhuber* Gyula, kiket a választmány működő tagokul fölvetett. *Kömives* József pénztárnok terjesztette elő ezután havi jelentését, amit tudomásul vettek. *Nagy* Sándor titkár-művezető a torna- és vivó-órak látogatásáról tett jelentést, mely februárban kedvezőbb volt, mint januárban. Titkár-művezető indítványára elhatározta a választmány, hogy mielőtt a felállítandó női szakosztály szervezéséhez fogna, átír e tárgyban a pozsonyi, pécsi, brassói és nagy-szebeni torna-egyesületekhez, ahol női szakosztályok már működnek. A párisi világkiállítás alkalmával Párisban rendezendő sportversenyekre a rendező-bizottság meghívta az aradi torna-egyesületet is. Az új választmány és az ujonnan belépett tagok tiszteletére márczius hó 17-én a Millennium-ven-déglő külön helyiségében társas-estélyt rendez az egyesület. Végül a beérkezett ügyiratok és a folyó ügyek letárgyalásával a gyűlés véget ért.

+ **Választás a Meteor klubban.** Az aradi *Meteor* kerékpárklub tegnap rendkívüli közgyűlést tartott, melynek tárgya *Faragó* Béla, a klubnak hosszú időn át ügybuzgó titkára lemondásával megüresedett helynek betöltése volt. Az ujonnan megválasztott titkár *Zima* Tibor lett.

Jankovich István öngyilkosságához

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, márczius 2.

Jankovich István császári és királyi kamarás, a képviselőházi gyorsiroda másodfőnöke öngyilkossága az egész fővárosban kinos feltűnést keltett. Ugyszólván mindenhol csak erről beszéltek és találgatták, hogy mi indíthatta az általános kedvelt férfit végzetes tettének elkövetésére. Most már azonban világos, hogy *tulhajtott becsületessége* vitte a halálba. Mint a tisztviselők országos egyesülete kaszinójának igazgatója most számolt le az építési költségekkel és neki úgy tűnt fel, mintha a zárszámadásban valami hiba vagy rendtelenség lenne. Ezt annyira szívére vette, hogy agyonlőtte magát. A zárszámadási bizottság azonban tegnapi ülésén kiderítette, hogy minden teljesen *rendben van.*

Thuróczy Adolf miniszteri tanácsos, fővámigazgató és a Tisztviselő-Egyesület alelnöke, a következőket beszéli *Jankovich* István öngyilkosságának előzményeiről:

Amint az öngyilkosság híre eljutott hozzánk, azonnal rovincsolást végeztek a pénztárban, melynek ellenőrző kulcsai *Jankovich*nál voltak. Egy árva fillér hiányt sem találtak. A mi a házépítési számadásokat illeti, azok még nincsenek végleg lezárva. Kétségtelennek tartja azonban azt, hogy ezek a számadások kergettek az egyesület derék és mindenki által nagyrabecsült igazgatóját a halálba. *Thuróczy* néhány nap előtt felszólította *Jankovich*ot, zárja már le a számadásokat, mert azzal végezni kell.

— Két éjjel nem aludtam már, — felelt *Jankovich* — mindig ezekkel a számadásokkal foglalkoztam, beleőrülök. Aztán nem is értek hozzájuk. Hiányzik egy 500 forintról szóló nyugtám is, melyet a telekvételkor a közvetítő a neki fizetett közvetítési díjról adott.

— Hiszen tizen is jelen voltunk, mikor a pénzt az ügynöknek kifizetted — felelt *Thuróczy*, — nincs szükség arra a nyugtára. Ezt a nyugtát azonban később mégis megtalálták. Az alelnök ekkor egy felügyelőbizottsági tagot adott *Jankovich* mellé és ezzel

együtt készítették a számadásokat. Mikor már készen voltak, 200 forint hiány mutatkozott, *Jankovich* izgatottan ugrott föl:

— Beleőrülök, — kiáltá.

Barátja megnyugtatta, hogy majd rájönnek a hibára. Csakugyan rájöttek és a differencia leolvadt 45 forintra. Két tétel nem akart sehogy sem egyezni. Az egyik 45 forintról, a másik 41 forintról szólott.

— Talán kocsira adtad ki ezt az összeget és nem számítottad föl — mondta neki segítő társa. — Számítsd föl most.

— Inkább agyonlövöm magam, de utólagosan nem számítok föl semmit.

Az egyesület választmánya tegnap este ülést tartott, amelyen fölbontották az öngyilkosnak a választmányhoz intézett levelét. A levél így szólt:

Tisztelt választmány!

En annyira összekuszálnak tartom a számadásokat, hogy nem érzem magam képesnek azokat rendbehozni. De lelkemre mondom, hogy idegen pénzhez nem nyultam.

Jankovich István.

Atvizsgálták a számadásokat s kitűnt, hogy a kérdéses két első tétel nem egyezett, mert elfelejtették hozzászámítani a kamatot.

A szerencsétlen ember holtteste ma még a törvényszéki orvostani intézetben volt, a honnan ma éjjel kiszállították a kerepesi-temető halottas házába. Ott diszes ravatalra helyezik és onnan fogják holnap délután 4 órakor örök nyughelyére kísérni.

A búr asszony.

„... Cronje csak egy gráciát kért tőlem, azt, hogy engedjem meg neki, hogy nejét hadifogságába magával vihesse. Megnyugtattam és megígértem ezt neki...”

Roberts lord.

Igy szól a hivatalos távirat, mely a hitvesi hűség glóriáját hirdeti Paarderbergből, hol fogolyként őrzik most *Cronje* generálist és az ő feleségét.

Az a grácia pedig, a melyet nyilván nem is az ősz *Cronje*, hanem jóban, rosszban mellette kitartó hitvese kért *Roberts* lordtól, romantikus híradás arról, hogy a szerelemnek és hitvesi hűségnek itt Európában hervadozó, fonyadozó virága pompázik a maga szüzi tisztaságában, bódító illatában, kápráztató fényben odalenn a burok között.

Cronje asszony csak asszony, ki becsületesen meg is tartja azt, a mit esküdtött évek előtt az ő párjának, mondván: „követlek téged jó és balsorsban, melletted és veled leszek mindhalálig!”

A modern asszony, a kinek lelkét megmetyelezték az ujkori, a szecessziós erények, szóval, ha *Cronje* felesége európai asszony lett volna, bizonyára egészen másképen cselekedett volna.

Mindenekelőtt kikötötte volna magának *Cronje* tábornoknál, hogy mielőtt háboruba indul, biztosítsa be az életét 200.000 koronára; végül megrendeltetett volna magának tiz új toilletet, ezek között két gyászruhát arra az esetre, ha férje a háboruban elesnék.

Most pedig, hogy *Cronje* megadta magát, irt volna neki egy ilyenforma levelet:

Kedves barátom!

Nagyon kellemetlenül érintett engem a hír, hogy megadta magát. Mondhatom, ezt nem vártam volna öntől. Mondhatom, úgy resteltem a dolgot, hogy majd kislül a szemem a

szégyentől. A jourokon mindenfelé csak Roberts hősiességét dicsérik és önről csak szánakozva beszélnek. Óh mennyire irigylem Roberts asszonyt!

Mig ön fogságát eltölti, én Abbaziába várom önt. Kérem küldjön anzichtskártyákat Paardersből, ha vannak szépek.

Tehát a viszontlátásig pá!

Cronje asszony.

U. i. Roppant restellem, hogy elutazása előtt a divatáruszámlát elfelejtette kifizetni. Most persze nyakgatnak érte. De mind ilyenek maguk férjek, mindenre gondolnak, csak szerető hitveseikre nem

Cronje asszony.

*

Ez a különbség a bur és az európai asszony között.

HIREK.

— **A tisztviselők a polgármester jubileumán.** Ahhoz az ünnepléshez, melylyel *Salace Gyula* polgármestert huszonöt éves jubileuma alkalmából körülveszik a városi tisztviselők is csatlakoznak. A tisztviselők a jubileum napja előtt, 9-én tartják ünneplésüket. Ez alkalommal tünnetőleg járulnak a polgármester elé s nevükben *Varjassy Lajos* fogja az ünnepeltet üdvözölni.

— **A pápa a transzváli háborúról.** *Leó* pápa kilenczvenedik születésnapja alkalmából ma fogadta a bibornokok és püspökök küldöttségét. Az üdvözlésre felelve az *angol-bur háborúról* is megemlékezett. A papok imádkozzanak — mondta — hogy a háboru szünjék meg. Az egymással küzdő felek mind isten fiai és egymás testvérei. Az áldozat már elég. Hintse az isten szívükbe a mérséklés és barátság magvait.

— **Uj apáturak** A király a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére *Kristóffy János* tiszteletbeli kanonok és makói plébánosnak a Szent Ilonáról nevezett földvári címzeles apátságot, dr. *Ortway Tivadar* pozsonyi jogakadémiai tanárnak és csanádegyházmegyei áldozó papnak pedig a Szent-Györgyről nevezett csanádi címzetes apátságot adományozta.

— **A sorozás második napja.** Ma folytatták Aradon a tegnapi megkezdett sorozást. A mai napon a 250-nél nagyobb sorszámu első korosztálybeliek és az összes második korosztályosok állottak mérték alá. A körülbelül 250 jelentkező hadköteles közül 79 vált be. Holnap, szombaton a harmadik korosztálybeliekre kerül a sor.

— **Felolvasás a várban.** Erdekes felolvasás lesz e hó 6-án kedden a várbeli katonai tudományos és kaszinó egyesületben. *Genzinger Ferencz* 33. gyalogezredbeli százados fog „*Arad multjából*” felolvasni meghívott közönség előtt. A felolvasást társasvacsora (á la carte) követi, mely alatt a katonai zenekar hangversenyez. Végül tánc következik. Ezen estélyre, melynek kezdete esti 6 órára van kitűzve, mind azok hivatalosak, kiket a most lejárt farsangi szezonban rendezett mulatságokra meghívott a tisztikar.

— **Molnár János — kanonok.** Azt írja egy lap ma, hogy Molnár János apát országgyűlési képviselő és a néppárt vezére, közel áll az *esztergomi kanonoksághoz*. Érdekében alighanem erős felsőbb protekciók érvényesültek, mert hír szerint, a biboros hercegprimás első helyen jelölte a Palásthy halála által megüresedett esztergomi kanonoki stallumra. A kormány részéről azonban a fölterjesztés, főképen *Wlassics* miniszter távolléte miatt, még nem történt meg. Tudvalevőleg Molnár János feléje se néz a komáromi plébániájának, hanem kizárólag a politikának él. Ha tehát az ő politikai szereplése

egyházi érdem, akkor *Lepsényi Miklós* is igényt tarthat a váci püspökségre.

— **Bur angol háboru Európában.** A transzváli háboru roppant elevenen foglalkoztatja a tőle távol állókat is. Dühös bur-barátok vagyunk s a kik köztünk véletlenül angol rokonszenveket táplálnak, azok pláne dühösesek. Nem csoda hát, hogy Angolországban mindjárt-mindjárt összeveszekszenek az emberek a háboru miatt. Két ilyen esetről szól tudósítónk távirata. Az egyik Glasgowban történt. Megirtuk már, hogy a glasgowi diákok *Tiele* professzort egy a burokkal rokonszenvező cikkéért megverték. A glasgowi hajógyár négyszáz munkása *Lady-smith* feiszabandításának hírére folytatta a diákok tüntetését. Vasszerszámokkal felfegyverkezve az egyetem elé vonultak és követelték, hogy adják ki nekik *Tielét*, mert ők vízbe akarják fojtani. A rektor kijelentette, hogy *Tiele* lemondott már a tanárságról és elutazott Glasgowból. A munkások nem hittek ennek és ostromzár alá fogták az egyetemet. Az egész rendőrségnek ki kellett vonulnia szétkergetésükre. — A másik eset a dorveri kikötőben történt. Itt is *Ladysmith* felszabadulásán örvendeztek. A hajókat mind fellobogozták, azonban az *Ostende-Dower* közt közlekedő belga hajó kapitánya vonakodott a lobogót felhuzni. E miatt zavargás támadt, a belgákat megakarták verni, s csak úgy menekültek, hogy a kikötőt elhagyták. Egy francia postagőzös kapitánya kitűzte ugyan a lobogót, de állandóan sipoltatott a gőzsippal és evvel tüntetett az angolok ellen. Ezek ellen is fenyegető hangulat volt az angolok között, de tettelegesség nem történt.

— **A kedive rokona magyar asszony lesz.** *Kairóból* jelentik, hogy *Luzsenszky-Balla István* magyar földbirtokos, a kinek Szatmár vármegyében nagy birtokai vannak, eljegyezte *Saik Tuszuno* herceg özvegyét, a ki rokona az egyiptomi kedivének. A leendő magyar asszony különben angol származásu. Esküvője Bécsben, vagy Londonban lesz.

— **A kilenczvenéves pápa.** A történelem csak egy pápát ismer, aki olyan nagy kort ért meg mint *XIII. Leó* pápa, ki ma töltötte be kilenczvenedik esztendejét, az egész katolikus világ örömeire. Ez a pápa IX. Gergely, a XIII. századbeli híres egyházfejedelem. De XIII. Leó nemcsak magas életkorával válik ki a többi pápa közül, hanem uralkodásának hosszu voltával is. Holnapután lesz ugyanis huszonkettődik évfordulója annak, hogy fejére tette a tiarát. Mikor megválasztották, senki sem gondolta volna, hogy ilyen hosszu lesz az uralkodása. Betegesnek, gyengének látszott s öreg volt már akkor is — betöltötte a hatvannyolczadik esztendejét. Voltak ugyan pápák, akiket még idősebb korukban választottak meg. XII. Ince hetvenhat, VIII. Sándor, XII. Kelemen, IV. Pál hetvenkilencz, X. Kelemen pedig nyolczvanéves volt akkor. XIII. Leó pápa öt pápát látott életben: VII. Piust, XII. Leót, VIII. Piust, XVI. Gergelyt és IX. Piust. Legnagyobb hatást XII. Leó tett rá, akit mintaképeül választott. Ezért vette fel a XIII. Leó nevet, mikor Pecci kardinálisból pápává lett. Lapponi azt mondotta nemrég, hogy a pápa szervezete bámulatosan egészséges és szívós s száz esztendőskort jövendőt neki. Maga a pápa is tréfás megjegyzéseket szokott tenni a betegségéről szárnyra kelt hírekre. A többi közt így szólt nemrég az orvosához:

— Mindig betegnek mondanak, pedig én vagyok Rómában a legegészségesebb ember.

— **Második tél.** *Falb* Rudolf ez egyszer jól jósolt. Igaz ugyan, hogy tegnapi elsörendü kritikusi napot jósolt, de bár valami rendkívüli vihar nem volt, mégis egészen megváltozott az idő. Tegnapi egész nap hideg, metsző szél zúgott, a mely csak ma hajnalban enyhült meg. A hőmérséklet azonban még jobban alászállt és a délelött folyamán a fagydont körül volt a hőmérő higanyoszlopa. Többször havazott ma is Finom, apró hópíhek szállingóztak a sötét égből és az emberek, akik már örvendtek a tavasznak, fázékonyan néznek az új tél elébe. A hőmérséklet különben az egész országban igen hirtelen lehült. Az éjjel már mindenütt a fagypontra

volt. A legenyhébb még az időjárás az északnyugati megyékben, míg a legalacsonyabb *Selmeczbányán* (—8°C), *Sopronban* (—7°C) és *Kis-Kartalon* (—7°C) volt a hőmérséklet. A hőmérséklet alább szállásával általános lett a havazás. — Kevés kivétellel az éjjel mindenhol esett. — Legerősebb volt a havazás *Zágrábban*, a hol ma reggel 10 cm. magas hóréteget észleltek és *Kolozsvárt*, a hol szintén 10 cm. magas volt a hó. Kevésbé erős, de állandó, a havazás a Nagy-Alföldön, a Dunántul és Erdélyben. *Triesztben* irtózatoss vihar volt. A tenger rendkívül haragos. Több hajóserencsétlenségről érkezik hír. Norvégiából jelentik, hogy ott a havazások szerint az egész vasuti közlekedés szünetel.

— **Az adósok érdekében.** Az igazságügyminiszterium nemsokára új rendeletet bocsát ki, amelynek bizonyára leginkább az adósok fognak megörülni. A főbb pontok a következők:

1. Az árverési hirdetményben nem lesz feltüntetve az adós neve, csak az ügy száma, összeg, becsérték, az árverés tárgya, ideje és helye.

2. A hivatalos lapban az árverések csak 2000 korona becsértékben fölül tételnek közzé.

Ezen utóbbi intézkedéssel a végrehajtási költségeket csökkentik, az előbbi pedig tisztán az adósok egyéni érdekeit védi, miután a nagyon sokszor önhibáján kívül bajba került adóst megkíméli attól, hogy a nevét egy árverési hirdetés keretében publikálja.

— **Változás a bécsi operánál.** Mint tudósítónk a késő éjjeli órákban telefonon jelenti, a bécsi opera igazgatóját, a magyar születésű *Richter János* drt állásából saját kérelmére ma felmentették. Richter a lemondást betegeskedésével és nagyfokú kimerültségével indokolta s kijelentette, hogy képtelen tovább megfelelni az igazgatói teendőknél.

— **Miniszteri köszönet.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Lonovics Sándor* makói földbirtokosnak, középiskolai adományáért, köszönetét nyilvánította.

— **Az önkéntes iskola bezárása.** Negyedik hónapja tanulják már iskolájukban az aradi egyévi önkéntesek a katonai tudományokat. Dél-előtt, délután folynak az előadások, mert sok az anyag, a melyet elsajátítani kell és kevés erre az idő. Harczászat, tereptan, lövés, fegyvertan, műszaki oktatás, szolgálati szabályzat azok a tudományok, amelyeket alaposan ismernie kell minden jó katonának. Most aztán pár hét múlva bezárják az önkéntesi iskolát és az egyévi önkénteseket beosztják az egyes századokhoz gyakorlati kiképzetés céljából. Ezt megelőzőleg nagy öröm fogja érni az önkénteseket: káplári posztócsillagot varrhatnak mindazoknak a gallérijára, akik jó előmenetelt tanúsítottak az iskolában. Azok, akik kevésbé feleltek meg, örsvezetőkké lesznek. A csillaghullás az önkénteseknél az iskolát bezáró napokon fog bekövetkezni.

— **Öngyilkos lisztkereskedő.** *Jakovits Károly* 32 éves liszt- és terménykereskedő az éjjel Budapesten Mészáros-utca 3. szám alatt levő lakásán agyonlőtte magát. A szerencsétlen ember agglégény volt és a házban, kis udvari lakásában, egyedül lakott. Edes anyjával, özvegy *Jakovits Józsefné*val együtt volt az üzlete. Tegnapi este a rendes időben tért haza és nyugalomra tért. Ma reggel aztán feltűnt a házbelieknek, hogy *Jakovits* nem mutatkozik. Roszszat sejtve betörték az ajtót és behatoltak a lakásba. Az ágyon ott feküdt *Jakovits*, kezében revolvert szorongatva, nagy vértócsában, holtan. A halálos seb a szive tájékán tátongott. Gyorsan orvost hívtak és a rendőrséget értesítették az esetről. Az orvosi segély azonban már későn érkezett. A rendőrorvos véleménye szerint körülbelül nyolcz órával feltalálása előtt követte el az öngyilkosságot. Holttestét a törvényszéki

orvostani intézetbe szállították. Végzetes tetének okát nem tudják.

— **Held Lajos meghalt.** Bécsből táviratozza tudósítónk, hogy *Held Lajos*, a „Neues Wiener Tagblatt“ színházi kritikusa ma meghalt. Held nálunk is jól ismert ember, nem annyira színházi referádából, mint abból, hogy ő írta a „Madarász“ operett szövegét. — Hatvanhárom évet élt.

— **Eltűnt utazó.** *Weiss Armin* homonnai születésű 39 éves kereskedelmi utazó, a ki a budapesti *Schmidt* és *Ungár* cégénél van alkalmazva, még január 27-én elutazott rendes körútra. Felesége már két hétre reá haza várta. *Weiss* csak nem jött, s most sincs hír róla. Növeli az asszony nyugtalanságát leginkább az, hogy férje elmebaja miatt *Krafft-Ebing* tanár kezelése alatt állt Bécsben, s így nincsen kizárva, hogy régi baja vett valahol rajta erőt. Lehet, hogy valamelyik erdélyi város kórházában fekszik. Az eltűnt középtermetű, egészséges, hosszas arcú ember, rövid haja őszbevegült. Barna bajusza van. Kissé nagyot halt, nyakán forradás látható. A rendőrség elrendelte országos körözését.

— **Takarékbetétek elerülése** A kir. kuria a napokban a takarékpénztároknál elhelyezett betétek elerülésének érdekes kérdésével foglalkozott. Ugyanis egy betevő az 1853-ik évben egy vidéki takarékpénztárnál gyümölcsötvetés végett elhelyezett összegeinek kiváltására és erre vonatkozó igényeinek érvényesítésére nem tett lépéseket. Csak az 1898-ik évben jött eszébe a betevőnek igényeit érvényesíteni. Tette pedig ezt oly alakban, hogy a takarékpénztárt a betett összeg, valamint annak 1853. óta folyó kamatai erejéig beperelte. A takarékpénztár ezen panasz ellen az elerülés kifogását emelte, hivatkozván arra, hogy a felperes 1853. tehát több mint 32 év óta egy lépést sem tett, a mely az elerülési időt megtörte volna. Felperesi ügyvéd a takarékpénztár ezen kifogása ellen azon ténykörülménnyel érvelt, hogy az intézetnek a kereskedelmi törvényben gyökerező alapszabályai szerint a fel nem vett betétkamatok félevenként tőkésítendők, azaz a tőkéhez csatolandók. Mivel pedig a takarékpénztár ezen határozathoz hiven a fel nem vett kamatokat a beperesítés napjáig a betevő javára könyvelte, ezzel mintegy a betevő megbízásában járt el. Evvel az eljárással aztán az elerülési idő megtörtnek látszik. A kir. kuria azonban nem fogadta el ezt az argumentációt és felperes panaszát 1249—899. számú döntvényével *visszautasította*. Ezen döntvény indoklása pedig akként szól, hogy készpénz betét, a betét napjától számított, vagy ha az csak előleges felmondás után volna folyósítandó, a lejárt felmondási idő határnapjától számított 32 év alatt elerül és hogy az alapszabályok értelmében, a betevő hozzájárulása nélkül eszközölt félevenki kamat tőkésítés által az elerülési idő nem vehető megtörtnek.

— **Halálra égett asszony.** Szörnyű szerencsétlenség történt ma Budapesten a Hársfa-utca 10-ik számú házban. Egy gondatlan asszony halálra égett. A második emeleten van a lakása özvegy *Schwarz Pepinek* s vele együtt lakik *Schwarz József* kereskedő feleségével. *Schwarz Józsefné* tegnap délben egyedül volt otthon s nagytakarítást rendezett. Mindenekelőtt az ágyakat akarta megtisztogatni s e célra vitriolt használt. A konyhában tűz égett a takaréktűzhelyen és *Schwarz Józsefné* amint a tűzhely körül sürgött-forgott, a kezében levő s vitriollal teli üveget leejtette, az ráesett a tűzhelyre és eltört. Hatalmas robbanással vett lángot a vitriol s pillanat alatt egy láng volt az asszony ruhája. *Schwarz Józsefné* a rémülettől elvesztette a lélekjelenlétét. Velőtérő sikoltással rohant ki a folyosóra, onnan a melléklépcsőre s le két emeleten keresztül a

házmasterhez. A házmaster látta, amint az eleven fákiya az ajtajának rohan. Megrémült és neki támaszkodott az ajtónak. *Nem eresztette be az égő asszonyt*. Az pedig a fájdalomtól örjögve sikoltozott. Két ur állott az udvarban, akik tanui voltak a rettentő jelenetnek. Odsiettek s akkor a házmaster is bátorságot vett és kinyitotta az ajtót. A három embernek aztán sikerült vizes ruhákkal eloltani a szó szoros értelmében égő asszonyt. *Schwarz Józsefné* rettentő égési sebeket szenvedett. Lába, arcza, karja, hasa összeégtek. Jobb félkarja pedig elégett. A szerencsétlen haldokolt már, mikor a kórházba szállították, ahol rettentő kinlódás után halt meg. *Schwarz Józsefné* férje és három gyermeke siratja.

— **A pápa születésnapja.** A mai reggeli bécsi lapok lendületes cikkekben emlékeznek meg a pápa 90-ik születésnapjáról. A *Vaterland* megemlékezik a pápa munkásságáról és az emberiség legfőbb érdekeiért, az egész világ békéjéért tett fényes szolgálatairól. A *Fremdenblatt* azt írja: A föld egész kerekége tisztelettel emlékezik meg arról a nemes aggastyánról, a ki az előrelátó statusművészet mesterének, az összes politikai viszonyok élesszemű ismerőjének bizonyult. A *Neue Freie Presse* szerint XIII. Leo pápának legfőbb diadala az volt, hogy győzelmet győzelem után aratott, anélkül hogy Eropában bárhol is érezhető lett volna a kulturharcz után való vágy. A *Deutsches Volksblatt* azt mondja: A pápa, az igaz békefejedelelem, a nagystilű társadalmi reformátor, békélítő és reformáló működésének nyomai soha sem fognak elenyészni. *Lueger* dr. polgármester ma meglátogatta Talliani pápai nunciust és átadta neki szerencsekívánatait a pápa születésnapja alkalmából.

— **Női ruhába öltözött tolvaj.** Február 28-án délután négy órakor egy csinos fiatal hölgy érkezett Csucsára és egyenesen *Fried Albert* vendéglőjébe ment, ahol kenyeret akart venni. A vendéglősnek feltűnt a nő szokatlan arcza s a feleségének meg is jegyezte, hogy neki ugy tetszik, hogy a női ruhában férfi rejtőzik. Az asszony erre szemügyre akarta venni az idegent, de ez hirtelen eltűnt. A vendéglős ekkor a csendőrséghez ment és följelentette a rejtélyes hölgyet s az őrmesterrel együtt keresésére indultak. Este hat óra tájban az utcán egy 16 éves suhanczsal találkoztak, akiben *Fried* rögtön ráismert a női ruhás idegenre, aki ő nála járt. Találtak nála egy zsákot, amelyben meglelték a női ruhát s azonkívül pedig több bádóg edényt. A csendőr kérdéseire előadta, hogy az élesdi vásárról jött, ahol bádóg edényeket árult, még pedig női ruhában, mert úgy jobban veszik tőle a portékát. Csucsáról állítólag a brassói vásárra akart menni, de gyanus viselkedése miatt a csendőrség letartóztatta.

— **Merénylet egy vonat ellen.** Nagy veszedelem fenyegette a napokban *Facsét* község közelében a magyar államvasut vonatát. Egy *Parténie* *Marté* nevű Sinyest községi lakos intézett merényletet a vonat ellen. *Hat méter hosszú vonalon kövekkel rakta meg a sínparokat*. Az éj sötétségében a mozdonyvezető nem vette volna észre a merényletet és föltétlenül baj támadhatott volna ebből, ha *Vankus* *Andrea* vasuti őr meg nem vizsgálja a pályatestet. Közvetlen a vonat érkezése előtt nézte meg a vonalór a sínparokat és ekkor reá jött a merényletre. Megállította a nyílt pályán a vonatot és ily módon sikerült is elhárítani a veszedelmet. A merénylőt a hatóság letartóztatta és bekísérte a facségi kir. járásbíróság börtönébe.

— **Hamis kártyások veszedelme.** Az éjjel Budapesten a zöldfa-utcában levő *Árvai*-féle kávéházban a rendőrség razziaát tartott, mely a hamis kártyások ellen irányult. A razzia eredményes volt, amennyiben 12 embert állítottak elő a VI. ker. kapitányságra. Ezek közül ötöt igazolás után elbocsátottak, míg a többi hét

ellen, a kik valamennyien ismert hamiskártyások, megindították az eljárást.

— **Agyonlőtt rabló.** Az éjjeli örök Kolnik községben agyonlöttek egy *Csurár* *Ferencz* nevű kóbor cigányt, a ki négy társával akkor éjjel kirabolt egy *Reiks* *Péter* nevű vagyonos gazdát. Behatoltak annak lakásába és miután azt kirabolták menekülni igyekeztek. Eközben találkoztak az éjjeli örök a rablókkal, megtámadták a menekülő gonosztevőket, akik erre szembe szálltak az örökkel. *Csurár* *Ferencz*, a rablók vezetője *Reiks* *Péterrel* ütközött meg, a ki egy puskalövessel leterítette. A többi rabló erre menekülni akart, de nem szabadulhattak el, a másik hármat az éjjeli örök elfogták. Kézrekerült *Kalderár* *Keresztély*, *Kalderár* *Bona* és *Bimbér* *Mihály*, akiket a hatóság a lugosi kir. ügyészség fogházába kísértetett.

— **Sötétben.** A *mária-radnai* vasuti állomás közvetlen közelében tegnap este egy ember, mikor a kis hidon átment, belezuhant az árokba s fején életveszélyes sérüléseket kapott. Hogy a szerencsétlenül járt kicsoda nem lehetett megállapítani, mert az illető eddig nem tért magához.

— **A szép hang átka.** Kevesen tudják, hogy az énekművészek mennyi sanyargatásnak vetik alá magukat attól való féltükben, hogy elvesztik a hangjukat. *Patti* *Adelina* asszony, az örökifjú diva, akinek a *Covent Garden*-színházban az angol katonák javára legközelebb tartandó vendégszereplését óriási érdeklődéssel várják — lemondásokkal és nélkülözésekkel teljes életet él. Fiatal leánykorában már le kellett mondania minden olyan szórakozásról és mulatságról, amelyben kortársnőinek olyan bő részük van. Aznapig, míg 24 éves korában első férjéhez, de *Gaux* márkihoz nőül ment apácaként nevelték. Gazdag terítékű asztalgyönyöreit sohasem ismerte. Éveken keresztül nem adtak neki egyebet enni, mint egyszerűen főtt húst, kissé megpirított fehér kenyeret és kevés gyümölcsöt. Attól tartottak, hogy a legkisebb emésztési zavar is károsan hatna hangjának tisztaságára. Az ilyenféle tulszegény ebéd után — melyet 3—4 órájában költött el — koplalnia kellett, míg vissza nem tért az Operából. Felvonásközökben frissítőül homöopátiikus labdacokat szedett, amelyeknek főalkatrésze kén és spanyol bors volt. Ha nagyon kimerültnék érezte magát, megengedték, hogy egy kis csésze husleveset igyék. *Patti* asszony másik áldozata, amelylyel hangjának adózik, az, hogy kerülnie kell minden izgató szórakozást. Majd hogy nem teljes némaságban töltött minden napot, amelyen föllépett. Az egyedüli, amelyben az ünnepezt művésznőnek duskálódnia szabad volt, toaletti volt. — A legtöbb művésznő nézete szerint a tea is káros hatással van a hangszálakra. *Albani* asszony föllépése előtt egy pohár vörös bort ivott, míg *Lind* *Jenny* megesküdtött volna rá, hogy a hangra nézve semmi sem ajánlatosabb, mint egy zabkásában főtt tojás, amelyet az utolsó pillanatban tejszinnel habarnak össze. Több ismert nevű művész pedig vakon hisz a maga készített pasztilla hatásában, melyet közvetlenül az éneklés előtt ropogtat el. A pasztilla alkotórészei: gliczerin, citromnedv és gummiarabikum.

— **Megölte az anyja kedvesét.** A temesmegyei *Meszicz* községben egy *Barbu* *Lázár* nevű fiatal legény megölte *Draguna* *Pált*, mivel megtudta, hogy az szeretője az ő édes anyjának. A véres eset éjjel történt. A legény éppen hazatért, amikor az anyja szerelmi légyotton fogadta *Draguna* *Pált*. A fiut elfogta a harag, befutott a szobába, honnan nemsokára dupla-csővű vadászfegyverrel tért vissza és azzal agyonlötte az anyja kedvesét. — A tragédiáról táviratilag tett jelentést a községi előjáróság a verseczi kir. járásbírósnak, mire onnan azonnal a községbe utazott *Zemplényi* *Árpád* dr. vizsgálóbíró és megejtette az ügyben a nyomozást. A vizsgálóbíró az ügyre nézve kihallgatta a tanukat, minek következménye az lett, hogy a gyilkos fiut továbbra is szabadlábon hagyta.

— **Gyilkosság a bálban.** Borzalmas eset történt Hanzsa Torontálmegyei községben. Bál volt a faluban és két legény összeszólalkozás közben megölt a bálteremben egy harmadik legényt. Vidáman folyt a mulatozás, jó kedvvel járták a táncot a párok, amikor hirtelen valami fölött összezördült *Putnik* Benedek és *Miklenity* Dömötör. Szó szót ért és a heves szóváltásnak gyilkosság lett a vége. Egy harmadik legény, *Jovanov* Vazul czimborája intésére megragadta *Putnik* Benedeket, hátraszorította annak mind a két kezét, mire *Miklenity* Dömötör egy éles késsel a hasába szurt a lefogva tartott embernek. A sérülés halálos volt és *Putnik* Benedek nyomban szörnyet halt. A gyilkosokat a csendőrség letartóztatta és átkísérte a pancsovai kir. ügyészség fogházába.

— **Ajándék mindenkinek** és minden alkalomra legjobban és legolcsóbban *Porter* Vilmos koronás aruházában, Aradon a Központiszállóda épületében szerezhető be. E helyen meggyőződés szerezhető arról, hogy Arad a modern üzlet berendezés és versenyképesség dolgában mily magas fokot áll. Mindazoknak, kik övéiknek örömet akarnak szerezni, de emellett jutányos és figyelmes kiszolgálásban is óhajtanak részesülni, ajánljuk ezt a valóban előnyös bevásárlási forrást.

— **Az aradmegyei központi kórház** betegforgalmának kimutatása 1900. február haváról: Maradt a múlt óról 151 fi, 80 nő, e hóban felvett ápolásra 164 fi, 79 nő, összesen ápolatott 315 fi 159 nő = 474. Ezek közül elbocsátott gyógyulva 76 fi, 43 nő, javulva 74 fi, 14 nő, gyógyulatlan 7 fi, 3 nő, meghalt 10 fi, 8 nő, összesen fogyatkozás 167 fi, 68 nő, maradt ápolás alatt 148 fi, 91 nő = 239, ápolási napok száma 5330.

— **T. Üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-ter 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Tehetséges kezdők.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, márczius 2

Egész sereg fiatal 12—13 éves fiú ült ma a budapesti törvényszék előtt lopás vétségével vádolva. Némelyiknek még a lába sem ér le a padlóra, amikor a vádlottak padján ül, s máris büntetett előéletű. Ezek a hazulról megszökött csavargó fiúk *Zsedő* Béla 13 éves cserepesinas vezetése alatt gyakorlott alkalmi tolvajokká képezték ki magukat. Loptak mindent, amihez csak hozzá tudtak férni s ami a kezük ügyébe akadt. Végre is hurokra kerültek. *Zsedő* Béla 13 éves, lopás miatt már büntetett cserepesinas, *Stifler* Kálmán 12 éves, szintén büntetett tanuló, *Szabó* János 14 éves napszámos, *Piller* Vilmos 12 éves napszámos, *Michner* Mihály 20 éves ruhatisztító és *Hárem* Henrik 23 éves verklis ülték. Ez utóbbi kettő tulajdon elleni kihágással, a többiek lopás vétségével voltak vádolva.

A tárgyalás elején az elnök a banda fejét, *Zsedő* Bélát hallgatja ki. Alighogy egy-két kérdésre felelt a kis vádlott, hirtelen indulatba jött s kiabáló hangon vágta oda a szót az elnöknek:

— Miért tartanak itt engem 4 hónapig vizsgálati fogságban, én ártatlan vagyok.

Elnök: Joga van a tárgyalás folyamán védekeznie.

Vádlott: Igen, én rám 5 lopás van fogva, már pedig én csak kettőről tudok.

Elnök: Én azt hiszem, hogy nemcsak 5-ről tud maga, hanem hatról is.

Vádlott: Az nem igaz.

Elnök: Figyelmeztetem, hogy viselje magát tiszteségesen a törvényszékkel szemben. Lásza, ez a magaviselete is elárulja, hogy magának javító-intézetre van szüksége.

Vádlott: Nem bánom, vigyenek oda!

Elnök: Azt el is hiszem, hogy nem bánja, mert hisz maga már ugyis volt büntetve.

Vádlott: Hát az baj, hogy én büntetve voltam?

Elnök: Bizony baj.

Ezután a vádlott apja *Zsedő* Mihály lép elő s keserves hangon panaszolja el züllött fiának viselt dolgait. Minduntalan megszökött hazulról. Mikor már kifogytam a fenytési eszközökből, levettem róla a kezemet. Egyszer aztán megint haza hozták. Ekkor tudtam meg, hogy büntetve volt. Elküldtem a templomba gyónni, onnan is megszökött s újból 6 hétig csavargott oda. Ekkor választották meg a pajtásai csirkefogó-fővezérnek.

Ezután egyes lopási esetek tárgyalására került a sor. Vádlottak az egy *Zsedő* Béla kivételével beismerő vallomást tettek. A törvényszék dr. *Darvassy* alügyész vád és dr. *Balogh* Imre védbeszéde után *Zsedő* Bélát öt rendbeli lopás vétségéért 2 évi fogházra ítélte, a melyet javítóintézetben kell kitöltenie, *Stifler* Kálmánt egy lopásért 3 heti fogházra, *Szabó* Jánost 6 heti, *Michner* Mihályt 3 napi fogházra és 10 frt pénzbüntetésre ítélte; *Pillert* és *Háremet* a tulajdon elleni kihágás vétsége alól felmentette.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **A gyoroki olvasó-egylet** ismét életre kelt. Nem rég tartott közgyűlésén megválasztották a tisztikart is. Elnök lett: *Pályá* Mátyás; alelnök: *Sármezey* Akos; háznagy: *Tabajdy* Gyula pénztáros *Hoffman* Károly, választmányi tagok lettek: *Adamovich* Lázár, *Hunyady* László, *Klein* Béla dr., *Szenes* Manó, *Lungu* Miklós és *Kovácsévits* György. Az egylet helyiségeit jó karba helyezték, úgy, hogy azok a belépőre kellemes benyomást keltenek. Az olvasó egylet eddig 80 tagot számlál s már alig van a környéken szőlőbirtokos, ki még nem iratkozott volna be tagnak.

MULATSÁGOK.

(=) **Mérnök-estély.** Holnap, szombaton este tartja a *Mérnök- és építész-egylet* mulatságát a *Központi szálloda* disztermében. Ezek a rendszeresen visszatérő szombati mulatságok az egész városban nagy kedveltségnek örvendenek. A mérnökök estélyéről városszerte csak úgy beszélnek, mint a hol igazán jól és fesztelenül lehet mulatni. Kétségtelen, hogy a holnapi mulatság még inkább fogja növelni a mérnök-estélyek jó hírnevét.

(=) **Koronell táncpróbája.** *Koronell* tánczenitő, kinek neve az aradi tánckedvelő ifjúság előtt előnyösen ismeretes, e hó 3-án, szombaton este rendezi táncpróbáját növendékei részére. A táncpróba, mely a Fehér Kereszt nagytermében fog lefolyni, jó mulatsággal kecsegteti azokat, kik benne résztvesznek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A tápió-szent-mártoni zendülés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, márczius 2.

A tápió-szent-mártoni parasztok, a kik 1897. nyarán már az aratás alkalmával igen feszült viszonyban voltak az ottani birtokosokkal, december 7-én valóságos harcokat folytattak. A birtokosok ugyanis a parasztok nyári békétlenkedését megbosszulandó, a nádvagást a szomszéd ladányi parasztokra bízták. Ez módfelelt elkésztette a szent-mártoniakat, a kik keserűségüknek az által adtak kifejezést, hogy százával kivonultak a nádásba és erőszakkal megakadályozták a ladányiakat munkájukban. Mikor pedig az egyik szentmártoni birtokos *Kubinyi* Lajos csendre intette a zajongókat, ezek öt agyba-főbe verték, úgy hogy vagy négy hétig nyomta az ágyat. *Blaskovich* Ernő nagybirtokost is megtámadták, de ő a nép dühe elől idejekorán a kastélyába menekült. Ezután mind a hányan voltak, a nádásba dolgozó öt-hat ladányi munkásra vetették magukat és jóllehet az utóbbiak futásnak eredtek, mégis többen közülök súlyos ütésekert kaptak.

Nagyarányu vizsgálat indult meg a zendülés nyomán, a melynek az lett a következménye, hogy a pestvidéki törvényszék *hetvenhat* szentmártoni parasztot helyezett vád alá. A nagy pörben 114 tanut hallgattak ki, többnyire

ladányi és szt.-mártoni parasztokat. A törvényszék, mely a tárgyalást a megyeház disztermében tartotta, lényegében a következő ítéletet hozta: *Lakatos* József, *Varga* László, *Graner* András, *Holes* Péter, *Varga* József, *P. Nagy* István, *Kovács* János, ö. *Klement* András, *Fizel* László, ifj. *Fejős* István, *Bori* Mihály, ifj. *Árvay* József, *Hajdu* László, *Holes* Pál, *Mészáros* János, *Nagy* Mihály, ifj. *Szebenszky* István, ö. *Kenyő* István, ifj. *Kovács* István, *Magyar* Illés, *Árvai* Imre, ifj. *Klement* András, *Varga* János, id. *Csepregi* János, *Klement* János, *Szebenszky* István és *Cseh* Mihály vádlottakat bűnösöknek mondta egy rendbeli súlyos testisértés büntetésében, két rendbeli súlyos testisértés büntetésében, négy rendbeli súlyos testisértés vétségében és magánosok elleni erőszak büntetésében s ezért összbüntetésül fejenként két esztendei börtönre, s 50 frt pénzbüntetésre ítélte. Ezenfelül *Varga* Lászlót és *Klement* András, súlyos testisértés vétsége miatt még 50—50 frt pénzbüntetésre, esetleg 10—10 napi fogházra ítélte. A többi 48 vádlottat bűnösöknek mondta ki hat rendbeli súlyos testisértés vétségében és magánosok elleni erőszak büntetésében, s összbüntetésül mindegyiket egy évi börtönre és 50 frt pénzbüntetésre ítélte.

A kir. ítélőtábla megváltoztatta az elsőbíróság ítéletét, a mennyiben a büntetéseket vétségeknek minősítve, *Lakatos* József, *Varga* László és *Klement* András felbujtók kivételével, a kiket harmadfélévi börtönre ítélte — valamennyi vádlottra két esztendei börtönt szabott. Ellenben kiskorú *Varga* Józsefet és *Csepregi* Lászlót csak háromhavi fogházzal sújtotta. A kir. kuria. I. büntető tanácsa, *Podhorányi* Gyula bíró előadásában, tegnap egész nap tárgyalta ezt az ügyet és lényegében helybenhagyta a tábla ítéletét.

LEGUJABB.

(Lapzártakor érkezett telefon-jelentések.)

Transzvált bekebelezik.

London, márczius 2. Az angol parlament mai ülésén elhatározták, hogy mindkét bur-köztársaságot Angliába bekebelezik.

(Persze, arra nem gondoltak az utóbbi sikérektől örömmámorban uszó angolok, hogy ehhez még előbb a burok is hozzászólnak s talán — sikeresebben, mint eddig.)

Az angol költségvetés.

London, márczius 2. Az angol parlament ma elfogadta a költségvetést. Eszerint a kiadás 61 és fél millió font sterlinggel irányoztatott elő. Az állandó katonai létszám 30,000 főre emeltetett. Ugy a költségvetés, mint a katonai létszám az eddiginél jelentékenyen nagyobb.

Angol és francia diákok verekedése.

Budapest, márczius 2. *Ladysmith* felszabadítása miatt — mint tudósítónk lapzártakor jelenti — ma zajos tüntetések voltak Montreálban a diákság között. A tüntetők két csoportra oszlottak: az angol diákok tüntettek a felszabadítás örömeire, a francia diákok pedig az angolok ellen. — Mindkét nemzetbeli diákok teljes számmal vonultak ki és járták az utcákat, mignem közel az egyetemhez összecsapott s oly óriási verekedés keletkezett, hogy a közbelépő rendőrség alig volt képes őket szétválasztani. Igen sok diák sérült meg súlyosan mindkét részről. A rendőrség a vezetőket letartóztatta.

NAPIREND.

Márczius 3. Szombat Róm. kath. naptár: *Kunigunda*. — Protestáns naptár: *Kunigunda*. — Izraelita naptár: *Sabbat*, *Pekude*. — Görög-keleti naptár (február 19.): *Arkip*. — A nap két óra 22 perczkor, nyugszik 5 óra 30 percz-

— A hold két 6 óra 53 perczkor, nyugszik 8 óra 34 perczkor.

Időjárás. Légnymás reggel 7 órakor 761.1 milliméter, délután 2 órakor 759.7 milliméter. Hőmérsék reggel 7 órakor 9° — 19, délután 2 órakor 9° — 0.3. Szél iránya és ereje reggel 7 órakor E. 2. délután 2 órakor EN. Felhőzet reggel 7 órakor borult, havaz. délután 2 órakor borult, hópelyhek. Csapadék az utóbbi 24 órában 5 milliméter havaseső.

Időjárás. A központi meteorologiai intézetnek Arad küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Fagy, helyenként csapadék.

Szabadságharozó emléktárgyak országos muzeuma (szilveszter utáni emelet) nyitva van mindennap délután 8 óráig. — Belépti-díj: Hétköznap 40 fillér, szombat 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár nyitva van hétfőn délután 4—5, pénteken délután 4—5 és szombaton délután 11—12 óráig. Helyiség: Erekllymuzeum helyisége melletti ülésterem.

Március 3. Az aradi első gyártelep részvénytársaság márciusi közgyűlése délután 10 órakor. — A mérnök-építész-egylet táncmulatsága (Központi szálló.) — Tánccsoprot Pécskán (Heller-szálloda.)

Március 4. Az aradi vonósnegyes kamarazene hangversenye délután 5 órakor (Központi szálló.) — A világon első alkalommal mint szövetkezet közgyűlése délután 3 órakor. — Az országos vöröskereszt-egylet aradi bizottságának közgyűlése délután 11 órakor (Városház.)

A Viktória takaré- és hitelintézet mint szövetkezet közgyűlése délután 10 órakor. — Az egyesült új-arad-igmondházi öneentes tűzoltó-egylet közgyűlése délután 9 órakor. — Az aradi polgári lövész-egylet közgyűlése délután 10 órakor (Városháza.) — Az aradi kereskedők körének közgyűlése délután 3 órakor. — Az aradi szövetkezet közgyűlése délután 9 órakor.

Március 5. Körállatorvos választás Világoson. — Vigaszor hegyközség közgyűlése délután 2 órakor. — Az aradi cigányzenészek táncszigalma (Kass-vendéglő.)

Március 8. A román-pecskai takaré- és segélyszövetkezet közgyűlése délután 9 órakor.

Március 10. A kisjend-erdőhegyi kaszinó működvelő közgyűlése. — Gözgépközlekek és kazánfutók vizsgája.

Március 15. A sajtószabadság emléknapja.

Március 18. A borosjenői takarékpénztár közgyűlése délután 10 órakor.

Március 28. Körállatorvosválasztás Ternován.

KÜLÖNFEEK.

Magyar tiszt a boerokról. Szabó István, a közös hadseregbeli főhadnagy, aki öt francia tiszttel ment volt Pretoriába az őszszel, egy a boer hadseregben harcoljon, jött haza minap. A boer dolgokról a következőket mondja el:

A boer katonáknak nincs egyenruhájok, a tiszték azonban mindannyian fekete köpönyeget viselnek dus aranyozással. Minél magasabb rangú a tiszt, annál dusabb az aranyozás. Azonkivül kék nadrágjok van vörös sávval, mint a mi vártüzéreinek és olyanforma csákójuk, mint a svájci katonáknak. Neki rögtön lovat és napi hatvan koronának megfelelő fizetést utalványoztak. Ez a fizetés ugyan nagynak tetszik, csakhogy transwáli fogalmak szerint épenységgel nem az, mert ott méregdrága az élet. Egy rossz szivar három frankba, egy tojás negyven krajczárba, egy skatulya gyújtó tizenöt krajczárba kerül. Ez az utóbbi különben a legkisebb pénzegység. A lydit-gránátoknak nemcsak gyilkoló hatásuk van, hanem undorító büzt is terjesztenek. Egyetlen bajuk, hogy ritkán esnek oda, ahova szánják őket. S ebben nem a lydit-gránát a hibás, hanem az angol tüzéség, amely kegyetlenül rosszul lő. Az angol gyarmatosok is rosszul lőnek, a menetelésben nem kitartók, a futólépésben hamar kifáradnak. A boerok nyájas és habár szofukar, de jószívű emberek. A czéllövésben csodálatos tökéletességre tettek szert. A háboruban jól élnek és lövészük bőven van.

Az igazság ellen. Georger Clémenceau, az *Aurore* volt szerkesztője kiadta könyvalakban cikkeiket, a melyeket 1899-ben a Dreyfus-ügyről irt. Könyvének czime: Contre la Justice. (Az igazság ellen). Ezt a címet azért választotta Clémenceau, mert könyvének minden egyes cikkében azokat támadja, azok ellen küzd, a kik az igazság ellen voltak.

Nyolczezer törvényjavaslat. Senki se panaszkodhatik az Egyesült Államok parlamentjére. A képviselők szorgalmasan teljesítik kötelességüket. A parlament asztalára a legutóbbi ülészak megnyitása óta, tehát három hét alatt, nem kevesebb, mint 8371 törvényjavaslatot tettek le. Ezeknek a javaslatoknak nagy részét bizottságoknak adják ki, ami alatt az értendő, hogy örökre eltemetik.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 2.

Az időjárás ismét télies. Tegnap óta havazik. A gazdák nem félnek ez időjárástól, csak fagy ne jöjjön, mert az megdermesztené a már szép zöldes veteményeket.

Az üzletben tovább élettelen minden. Gyenge hozatal, mely alig vánszorogva oszlik szét a raktárak irányában.

A mai hetivásáron mintegy 7—800 métermázsa buza és 500 métermázsa tengeri változatlan árban kelt el.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

I-ső minőségű buza 6.70—8.—

Középmínőségű buza 6.60

Tengeri 4.30—4.40.

Rozs névleges jegyzés 5.50.

Arpa névleges jegyzés 5.40.

Zab névleges jegyzés 4.30.

Az irányzat lanyhább.

Vásári jelentés.

— Aradon, 1900. márc. 2-án tartott heti állatvásárról. —

Kedvezőtlen időjárás miatt kevesen jöttek a mai hetipiaczra. A felhajtott szarvasmarhák közül csak az összes gyengeborjúk és levágásra szánt ökrök keltek el. A lóvásáron igen kevés forgalom volt. Hizott és félhizott sertés magas árt ért el. Baromfi ára emelkedett.

Felhajtatott 140 drb szarvasmarha, 120 drb ló, 45 drb hizlatt, 240 drb maglósertés és apró malacz.

Árak a következők:

Szarvasmarha vásár: Szarvasmarha levágásra elsőrendű párja — koronáig. — Szarvasmarha levágásra másodrendű párja 320—440 koronáig. — Szarvasmarha hizlalsi célra — koronáig. Igásökrök párja 470—540 koronáig. — Fejőstehén kis borjas 130—210 koronáig. Szopósborju levágásra darabja 18—34 koronáig. — Rugottborju drbja 46—140 koronáig. Juh párja — koronáig. Bányi párja 14—16 korona — fillérig. Tehén levágásra — koronáig.

Lóvásár: Remondaló drbja — koronáig. Hintósló párja — koronáig. — Igásló elsőrendű párja 360—450 koronáig. Igásló másodrendű párja 240—350 koronáig. — Parasztló párja 140—200 koronáig. Rossz ló (levágásra) drbja — koronáig. Elesigázott ló párja — koronáig.

Sertésvásár: Hizott sertés klgrja 92 fillérig. — Félhizott sertés klgrja 86 fillérig. — Süldősertés párja 50—80 koronáig. Pecsényemalacz drbja 5.00—7.— fillérig. Fiaskocza drbja 56—80 koronáig. Paraszthizlalsu sertés — koronáig. Három hónapos malacz párja — koronáig.

Baromfivásár: Hizottliba párja 12.00—14 koronáig. Soványliba párja 6.50—7.50 fillérig. Fiatalliba párja — koronáig. — Kappan párja 3.60—4.20 fillérig. — Idei csirke sütnivaló párja 2.40—2.60 fillérig. Idei csirke rántani való párja 1.40—1.70 fillérig. — Gyöngycsirke párja — koronáig. Rucza párja idei 4.00—5.70 fillérig. — Pulyka párja 8—12 koronáig. Tojás 9 drb 40 fillér.

Halpiacz: Eleven hal klgrja 3.40—4.— fillérig. Vágott hal klgrja 1.70—1.90 fillérig. Jegelt halak klgrja 1.—1.40 fillérig. Apróhalak klgrja 80—90 fillérig. Kecsege klgrja — fillérig.

A hetipiacz 12 óra előtt szétoszlott.

Györök és vidéke takaré- és segélyegylete a napokban tartotta 16-ik évi rendes közgyűlését Györök községházában. A közgyűlés tudomásul vette az igazgatóság működéséről szóló jelentést és egyhangulag megadta a felmentvényt. A közgyűlésen tisztújítás is volt. Megválasztották újból 3 évre elnökül *Pályá* Mátyást, igazgatónak: *Tabajdy* Gyulát és *Klein* Béla drt.; pénztárosnak: *Benczur* Dánielt, felügyelőbizottsági tagoknak: *Adamovich* Lázárt, *Eftimie* Sándort, *Medgyessy* Odont, *Hodák* Vinczét és *Schneeberger* Márkot.

Az aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása 1900. február 16-tól 28-ig. Személyszállítás 1900. febr.

16-tól 28-ig 14708 személy, bevétel 2922 korona 10 fillér, 1899. február 16-tól 28-ig 13040 személy, bevétel 2644 korona 20 fillér, 1900. jan. 1-től febr. 28-ig 66026 személy, bevétel 13853 korona 20 fillér, 1899. jan. 1-től febr. 28-ig 65888 személy, bevétel 13499 korona 60 fillér. Teher szállítás 1900. február 16-tól 28-ig 686850 klg., bevétel 782 korona 44 fillér 1899. február 16-tól 28-ig 1167320 klg., bevétel 1173 korona 40 fillér, 1900. jan. 1-től febr. 28-ig 3828170 klg., bevétel 3987 korona 59 fillér, 1899. január 1-től febr. 28-ig 4869770 klg., bevétel 4977 kor. 70 fillér.

Fizetésektelelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelelenségeket jelenti: Gettler József, *Új-Kécska*. — Rosenbaum Anna, Zloczow. — Blanko Bertalan, Cilli. — Fuhrlinger Ferencz, Steyr. — Milner Anna, Budweis.

Budapesti áru és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 2.

Déltözsde. Buzakinálát csekély, vételkedv korlátolt. Nyugodt irányzat mellett néhány ezer métermázsa került forgalomba, változatlan árakon, időjárás hideg.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilisra	7.44—7.45
Buza októberre	7.72—7.73
Rozs áprilisra	6.31—6.32
Rozs októberre	6.42—6.43
Zab áprilisra	5.—5.01
Tengeri májusra	5.14—5.15
Repce augusztusra	12.35—12.45

Zárul 4 órakor:

Buza áprilisra	7.39—7.40
Buza októberre	7.66—7.67
Rozs áprilisra	6.29—6.30
Rozs októberre	6.43—6.45
Zab áprilisra	4.95—4.96
Tengeri májusra	5.11—5.12
Repce augusztusra	12.35—12.40

Zárul 4 órakor:

Osztrák hitelrészvény	751.80
Magyar hitelrészvény	748.—
Leszámitolóbank részvény	501.—
Rima-Murányi vasúti részvény	629.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	656.—
Közti vasut	974.50
Városi villamos vasut részvény	345.—

Budapest-kőbányai sertéskeresk. csarnok.

— Március 2. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 92.—94.— fillig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillig. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 100.—102.— fillig. Fialat közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 100.—101.— fillig. Fialat könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 99.—100.— fillig. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli súlyban — fillig. Közép páronként 220—280 kilogrammon felüli súlyban 97.—99.— fillig. Könnyű páronként 220 kilogrammig terjedő súlyban — fillig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban — fillig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli súlyban — fillig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban — fillig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli súlyban — fillig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 97.—99.— fillig. Közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 96.—98.— fillig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 94.—97.— fillig.

Megjegyzés: A fent jegyzett árak súly szerint és pedig a szokásszerű levonások mellett, egy kilogramm súlyra fillérekben értendők. — Szokásszerűleg a hizott sertések teljes (brutto) súlyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4% sulya vétetik irányadónak.

Sertéslétszám: Márbzus hó 1-én volt készlet 23606 darab, március hó 2-án félhajtott — 376 darab, március hó 2-án elszállított — 143 darab, március hó 3-án maradt készletben 24399 darab. Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktözsden.

Budapest, 1900. március 2.

Magyar aranyjáradék 4%	98.50
Magyar koronajáradék 4%	93.60
Magyar arany 4 1/2%	100.75
Magyar ezüst 4 1/2%	99.75
Magyar keleti vasut	99.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	93.—
Magyar italmegváltási kötvény	99.10
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	94.—
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	163.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	142.50
Osztrák papírjáradék	99.25
Osztrák járadék ezüst	99.15
Osztrák járadék arany	98.75

S z e s z ü z l e t

— Márczius 2. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 111 korona, kicsinyben 113 korona, finomított szesz nagyban 114 korona, kicsinyben 116 korona hordó nélküli per 100 liter $\frac{1}{10}$ beleértve 70 korona fogyasztási adót
Szárított moslék 11 korona métermázsánként

REGENY-CSARNOK.

A milliomos büntársa.

— Büntügyi regény. —

Irtá: **M. E. Braddon.**Magyarra átdolgozta: **Hevessai Jenő.** [27]

(Folytatás.)

A rendőrkémnek éppen nem volt fontosabb kiküldetése s így lehetővé vált, hogy a winchesteri gyilkosság kifürkészésének szentelhesse idejét.

— Egy csomó hírlapot kell átnézniem, hogy a részletek teljes ismeretéhez jussak, mert azt sem tudom, mennyit követtek el ez ügyben. Maga Dunbar ur is jutalmat tűzött ki a gyilkos elfogatására, nemde?

— Igen, de ez csak szemfényvesztés lehet.

— Oh persze, hogy az lehet, de aztán meg nem is. Ilyesmit minden oldalról szorgosan meg kell vizsgálni.

— Szeretnék segítségére lenni, mert az ügy fejlődése iránt fölötte élénken érdeklődöm.

— Többet ártana, mint használna, uram, — ellentét Carter. — De azért szemmel tarthatja a kémlelődés folyamatát, ha kötelezi magát a szigorú hallgatásra.

Clement némaságot ígért.

Két nappal e találkozás után, a kém felkereste Austint.

— A Wilmot-féle esetet elolvastam, Austin ur, s ennek alapján a legszükségesebbnek vélem a tett színhelyét megtekinteni. Holnap reggel Winchesterbe utazom.

— Önnel megyek, — mondta Clement határozottan.

— Meg lesz.

— Ugy hát holnap reggel indulunk.

Délben Winchesterbe érkeztek. Carter ajánlatára a „George”-szállodába mentek, melyben Dunbar a gyilkosság idejében tartózkodott.

— Nem tehetünk okosabbat, mint azt a vendégfogadót választani, hol a gyanús fél tartózkodott. Abban a házban, ha szétszórva is, de nyilván oly adatokat fogunk szerezhetni, mik egy vagy más tekintetben nyomra fognak vezetni. Miután azonban magamra vállaltam a dolgot, lelkiismeretesen akarom azt kivinni és végig fejleszteni. Kész ön utasítások szerint cselekedni?

— Természetesen, — válaszolt Clement.

— Ugy hát köztünk mindent tisztába kell hozni. Mi Winchesterben olyan urak gyanánt fogunk szerepelni, akiknek több az idejük, mint amennyit elpazarolnak s több a pénzük, amennyit kiadni képesek. Sokat hallottunk a winchesteri halászatról és ide rándultunk, hogy egy hétig, vagy tán tovább is, itt mulassunk. Ez a körülmény mindjárt kedvező helyzetet biztosít számunkra a pinczéreknel, akiktől lassankint sok mindent megtudhatunk a gyilkosságról. Nem fogok példázó kérdéseket tenni, hanem türtőztetem magam mindaddig, míg Wilmot meggyilkoltatása ismét szönyegre kerül. Azt hiszem, nem kell soká erre várnom. Az ön dolga könnyű lesz: ön csak leveleket fog irkálni s mihelyt észreveszi, hogy a pinczérrel, vagy bárki mással a gyilkosságról beszélgetek — jegyezni fog. Megértette?

— Meg, Carter ur.

— Az én kérdéseimet nem kell jegyeznie, csupán a válaszokat; azt azonban lehetőleg szöveg szerint. Mikor aztán mind meg lesz, én csoportosítani fogom azokat.

— Ertem.

AZ ebédet hat órára rendelték.

Ezen idő alatt, Carter többszöri unszólásaira, Clement elbeszélte Margittal való ismeretségét, amit a titkos rendőr feszült figyelemmel hallgatott. Midőn a történetet befejezte, Carter kérdést intézett Austinhoz.

— S a maudlesley-i találkozásig Wilmot kisasszony mindig abba a gondolatba kapaszkodott, hogy Dunbar Henry az apja gyilkosa?

— Rögeszméjévé vált.

— S ama párbeszéd után a fiatal hölgy azonnal megváltoztatta véleményét s büntelének nyilvánította a bankárt?

— Igenis. Midőn Margit Maudesleyből visszatért, a legerősebb meggyőződés hangján vallotta be, hogy a milliomost teljesen ártatlannak hiszi.

— Es önnek a házasságra vonatkozó szavát megszegte?

— Meg.

A titkos rendőr szürke haját kezdte vakargatni.

— Dunbar igen gazdag ember s a pénz ilyen esetekben sokra képes. Valamelyik politikus azt mondja: „Mindenkinek meg van az ára”. S most mondja nekem, képesnek tartja ön Wilmot kisasszonyt, hogy hallgatását meg lehessen vásárolni?

— Nem uram, ily aljasságra Margit képtelen. Ha Dunbar befolyást gyakorolt reá, ugy csak ráijeszthetett. Ki tudja, mivel fenyegetőzött!

— Pedig ön azt mondja, hogy Wilmot kisasszony bátor, elszánt és fenkölt lelkű. Valószínű-e, hogy Dunbar rémitése hatott reá? S mivel fenyegethette volna?

Erre már semmit sem tudott Clement válaszolni.

Egyszerre Carter felkiáltott:

— Valami jut eszembe! Ön a vonaton háromszor is elolvastott egy levelet. Ossze függ ez a történettel?

— Igen. Margit irta. Kér, hogy ne üldözöm Dunbart.

— Kérem egy perczre.

Clement átnyújtotta a titkos rendőrnök, aki néhányszor figyelmesen átolvasta. Majd összeráncolta a homlokát. Később vékony ajkán derült mosoly lebbent el.

— Nos? — Kérdezte Clement türelmetlenül.

— Hát uram, a fiatal hölgy nagy, mondhatnám magas komolysággal irta e sorokat. Ezt a levelet nem mondták elő s nem is fizették meg. A sziv hangja szól ez iratból; ha szabad így magamat kifejezni: a női sziv hangja szól ebből.

Jó kedve a levél olvasása óta, láthatólag nagyot nőtt.

— A kulcs most kezében van, — mondá Clement. — On világosságot lát derengeni.

— Ugy van. S most fogadja ön el ajánlatomat. Tegyük egy sétát a székesegyház és ama liget felé, melyben a gyilkosság történt és a hol a holttestet meglelték.

Ot óra volt, mikor a két fáradhatatlan kutató a gyilkosság színhelyéhez ért.

Carter mentent, még a legcsekélyebbet is szemügyre vette, amit csak távolról is összefüggésben vélt lenni a Wilmoton elkövetett gyilkossággal. Megnézte az ajtót, melyen Dunbar a templomba lépett s ama ösvényre mutatott, melyen két ember a ligetbe tartott. Erre haladva, elérték azt a sötét helyet, melyet egy közelében horgászó fiu, mint a keresettet jelezte meg.

Egy topoly s fenyő közt volt az.

— Kevés a topolyfa ebben az erdőcskében — mondta a fiu, — s ez valamennyi közt a legerősebb. Akkor augusztus utóján nagy szárazság volt s a víz felényire sem volt oly mély, mint most.

Carter néhány darab aprópénzt adott a fiunak, aztán Clementtel visszatért a „George”-szállodába, ahová fél hétkor érkeztek meg.

(Folytatása következik.)

Városi színház.

Bérlet 139. sz.

Páratlan.

Szombaton, 1900. évi márczius hó 3-án:

Mignon.

Regényes opera 4 felvonásban. Szövegét irta: Carré és Barbier. Fordította: Ormay F. Zenéjét szerző: Ambroise Thomas.

S Z E M É L Y E K:

Meister . . . . Déri Jenő. Friedrich . . . . Gáthi K.
Lathario . . . . Odry Lehel. Mignon . . . . Rédei Szidi.
Leartes . . . . Pintér Imre. Philine . . . . Ruzsinszki I.

Kezdete 7 órakor.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1899. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.00
Gyorsvonat reggel 8.18	Szm. sz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.50
Szm. sz. tv. délután 3.56	Személyvonat d. u. 3.50
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.10
Személyvonat este 9.35	Szm. sz. Szolnokról este 8.40
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.50
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 2.30
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.00
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.40
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.40
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.50
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 7.15	Személyvonat reggel 8.40
Vegyesvonat délután 4.16	Vegyesvonat este 7.40
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borossebesről szv. reg. 8.00
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borossebesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

NYILTTER.*

— Az

Aradi Közlöny

a vidék legterjedelmesebb és legolvasottabb politikai napilapja.

Megjelenik naponként legalább 12 oldalon.

F. é. márczius hó 1-ével újabb előfizetést nyit

Előfizetési ár: Márczius elsejétől márczius végeig helyben 2 korona, vidékre 2 korona 40 fillér. — Kérjük azokat, kiknek mutatószámok járnak, a küldött postautalványon az összeget beküldeni sziveskedjenek, hogy a lapküldésben fenakadás ne történjék.

Ujonnan belépő előfizetőink

míg a készlet tart

Petőfi Sándor összes költeményeit

diszkötésben, ingyen kapják meg.

Nyomtatványokban

ha izlést keres és pontos időben kíván hozzájutni és főleg súlyt fektet jutányos árakra, úgy tegyen megrendelést az

Aradi nyomda részvénytársaságnál

melynek a szakipar legújabb vívmányai szerint új aranyozó és könyvkötészeti gépekkel berendezett

könyvkötészeti osztálya

könyv- és hangjegyek bekötéseket olcsó árban vállal és különösen diszmunkák elkészítésében remekel.

Pontosság. Diszkrét izlés. Tartós munka. Mindamellét olcsó árak!

Szóval: Teljes megelégedés, úgy, hogy ismerőseinek is melegen ajánlhatja.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatalától.

—1900.

Hirdetmény.

A vető és fűmagvakat vásároló közönséget értesitem, hogy az 1900. évi XLVI. t. cz. végrehajtása tárgyában kiadott 38286—96. számú mivvelésügyi miniszteri rendelet 8-ik §. értelmében a vető és fűmagvak árusításával foglalkozók a következők szigorú betartására kötelezve.

Vető- és fűmagvak alatt értetnek az országban a mezőgazdasági célra tartozó, vagy e célra máshonnan behozott kulturnövények: gabonafélék, ipar-, gyógy-, kerti- és takarmánynövények, valamint ezek magvai, úgyszintén az erdei magvak is, melyek termelés céljára szigorúan forgalomba hozattak, illetve kínálnak vagy árultatnak.

A vető- és fűmagvak iparszerű forgalomba hozatala, illetve kinalása és értékesítése 10 kgr.-on felüli mennyiségekben a következő szabályok szerint történik:

A vető- és fűmagvak csak az eladó nevének, az illető mag fájának, illetve válfájának és származásának (ha ehhez valamely tulajdonság van kötve), mint az illető mag tisztaságának (súly szerint) % -ban, úgyszintén csirázóképességének (szemek száma szerint) % -ban való határozott megjelölése mellett kerülhetnek forgalomba. Ha a mag válfaja vagy származása az eladó előtt ismeretlen, ezt különösen kijelenteni, illetve megjelölni tartozik.

A tisztaság és csirázó képesség % számai külön-külön meghatározott mértékben jelölendők: tehát pl. a tisztaság ekként 85—90% nem jelölhető.

Ezeknek a megjelöléseknek az eladó részéről irásban meg nem rövidített példányokkal, a számjelek tisztán kiírva és pedig vagy az ajánlatban, kötleveiben vagy számlában, vagy esetleg külön értesítőben, a kicsinybeni vagy közönséges útján eladásoknál magán a zsákon (burkolaton) le nem törölhető vagy könnyen el nem távolítható módon kell megjelölni. A mennyiben ez nem magán a zsákon (burkolaton) történik, a zsákoknak az eladó nevével, vagy cégnevével kívül még egy más oly jellel kell megjelölve lenni, melynek alapján árjegyzékben, ajánlatban, kötleveiben, illetve számlában vagy külön értesítőben jelzett árú azonossága kétségtelenül megállapítható legyen.

A vető- és fűmagvak szállításánál, az erre használt zsákok (burkolatok)

az eladó pecsétjével (ólomzár) zárandók le, ha csak erre illetékes állami magvizsgáló állomás részéről ólomzárva nem volnának.

Mindazokban az esetekben, melyekben vető- és fűmagvak magkereskedők részéről számla vagy más külön írásbeli értesítővel együtt szállítatnak, köteles az eladó magkereskedő az A. melléklet szerinti nyomtatvány*) egy példányát csatolni, melynek a szállított vető- vagy fűmag burkolatán alkalmazott jel, a mag fájának, illetve válfájának, származásának, valamint tisztasági és csirázóképességi % -ára vonatkozó köteles megjelölés kiütetésére szolgáló rovatait az eladó kitöltheti.

Vető- és fűmagvaknak, mint „nyersárúnak“ termelők részéről magkereskedők részére történő eladásoknál és a magkereskedők egymásközötti forgalmában a jelen határozmányok — az illető magvak fájának, illetve válfájának, valamint eredetének vagy származásának megjelölésén kívül — nem kötelezők. (L. 6. §. 2. pontját).

Lóher- és luczerna-magvakat, ha azok nem teljesen arankamentesek, termesztés céljából forgalomba hozni tilos (1894. XII. t.-cz. 51. §.) úgyszintén az egyéb vetőmagvakat is, ha azok a mezőgazdaságra (növénytermelésre) káros gyomok magvait tartalmazzák.

A vető- és fűmagvaknak az eladó részéről kötelezően megjelölt és ezzel biztosított legkisebb tisztasági és csirázóképességi % -ára való ellenőrző vizsgálatoknál úgy a tisztaságban, mind a csirázóképességben külön-külön mutatkozó 5%-nyi hiány meg van engedve. Ha pedig a vizsgálat esetleg a tisztaságnál a fenténél nagyobb hiányt, a csirázóképességénél ellenben a biztosítottnál magasabb %-ot talál, vagy megfordítva, ezen esetekben a biztosított legkisebb tisztasági és csirázóképességi % -ok számainak 100-zal osztandó szorzatával szemben, a vizsgálat által talált két számadat ugyan e számtani eredménye a fűmagvaknál 10%-nyi, a többi vetőmagvaknál pedig 5%-nyi hiányt mutathat.

Figyelmeztetem tehát a közönséget, hogy vető vagy fűmagvak vételénél óvatosan járjon el s hogy a kereskedőtől az illető mag fájának, illetve válfájának származásának valamint a mag tisztaságának úgyszintén csirázó képességének % -ban való határozott megjelölését és mindezekért a szavatosság elvállalását követelni jogosítva van.

Arad, 1900. február 15.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

*) A magvizsgáló állomásokról szerzendő be...

656—1900. pm.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy kérésre és sertéseknek Ausztriából Magyarországra való behozatala tekintetében jelenleg érvényes intézkedéseket tartalmazó 393. számú állategészségügyi értesítő hivatalomban az érdekeltek által megtekinthető.

Aradon, 1900. évi február hó 13.

Salacz,
kir. tan. polgármester.

4487—1900 sz.

Hirdetmény.

Arad szabad kir. város területén gyakorlandó korlátlan, korlátolt és kis mértékben való szesz-italoknak mily mennyiségben kiméréséről, az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által szerkesztett összeírású jegyzék I-V füzetét, az állami italmérségi jövedékről szóló 1899 évi XXV. t.-cz 17. szakasza, és az erre vonatkozó végrehajtási utasítás 17. szakasza értelmében 1900. évi márczius 2-ik napjától 9-ik

napjáig bezárólag, a városházán a városi fogyasztási-adó felügyelőség hivatalos helyiségében közszemlére azzal tesszük ki, hogy azok az érdekeltek részéről nem csak megtekinthetők, de az abban kitüntetett forgalmi adatokra nézve az engedélyesek bármelyike részéről, esetleg az ipartestület-kereskedelmi testület részéről észrevételek tehetők, mely észrevételek a városi fogyasztási adó felügyelőséghez írásban nyújtandók be.

Arad 1900. évi február hó 24-ik napján.

A városi tanács.

Arad sz. kir. városi kap. hiv.

—1900.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságai bizottságának 3237/131—881. sz. kelt s a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium által 186—1881. sz. a jóváhagyott szabályrendelet alapján felhívom a városi házat, kert, szőlő és föld tulajdosokot, valamint azok bérletét, udvaraik, kertjük, szőlőjük földjeiken levő gyümölcs- és szőlőfák, bokrok és cserjékről a városi fészeket és petegyűjtőket folyó évi április hó 5-ig leszedésük és azokat tűzveszélyre alkalmas nem szolgáltató helyen elhelyezésük; tavasz és nyár folyamán a városi hernyók és hernyó házikó szintén leszedendők és elégetendők.

Különös figyelem fordítandó továbbá a cserebogaraknak — úgy a szőlőbogár, mint a pajor alakjában — szorgos irtására. A hivatkozott szabályrendelet értelmében köteles a tulajdonos vagy bérletese a szomszédját, ki a hernyózást a fenti módon nem eszközli, a városi kapitányi hivatalnak bejelenteni. Erről az érdekeltek azzal értesítetnek, hogy a hernyózást megakadályozó szabályrendelet 17. szakasza értelmében azonfelül, hogy a munkálat költségére a városi hivatalból elrendeltetik, 25 forintig, a szomszéd pedig, ki a bejelentést sem teljesíti 10 forintig terjedő pénzbírsággal fog bünteteni.

Ezzel kapcsolatban a kártékony madarak pusztító éneklő madarak elűzését a lakosság különös figyelmébe ajánlom.

Arad, 1900. évi febr. hó 20.

Sarlot,
főkapitány.

Utolsó hét.

Egy sorsjegy ára csak 1 KORONA.

Gyümölcsfa.

A Herczeg Sulkowsky J. M. főméltósága pankotai uradalmánál különféle nemes fajú

gyümölcsfák

és

diszbokrok

a legjutányosabb áron kaphatók.

Megkeresésre árjegyzékkel szolgál a Herczeg Sulkowski J. M. urad. felügyelősége Pankotán.

355—1900. p. m.

Hirdetmény.

Felhívtnak mindazok, kik az 1900. évi tenyésztésre ingyen selyempetét kívánják, hogy a polgármesteri hivatalban jelentkezve, neveiket s a kívánt petemennyiséget az ott kitett ivre feljegyezzék. Később jelentkezők kevesebb petére tarthatnak igényt, jelentkezés a pete átvételére kötelező. Az ingyen petéket átvevők kötelezik magukat:

1. Másról petét el nem fogadni.
2. A nyert pete mennyiséget kizárólag gubótermelésre fordítani.
3. A termelt gubókat csakis a selyemtenyésztési felügyelőség megbízottjának s nem másnak átadni.

Az elsőosztályú gubók kilogrammonként 2 korona 20 fillér-

jével, a II-od osztályúak 1 korona 60 fillérjével, a hasznavehetetlen piszkos nedvesek pedig 20 fillérjével fognak beváltatni.

Azok, a kik a gubókat bárki másnak eladnák, később meghatározandó összeg erejéig megfognak büntettetni.

Aradon, 1899. évi január hó 9

Salacz,
kir. tanácsos
polgármester.

A kisjenői főhg. uradalomban a tavaszi idényben nagymennyiségű

gyümölcs-

(különösen alma) és diszfa tetemesen mérsékelt áron eladásra bocsátatik.

Árjegyzékkel szívesen szolgál az urad. kertészet **Kisjenőn.** (Aradmegye. Vasuti állomás.)

Hoffmann Sándor

divatáruháza

ARAD, Atzél Péter-utca (Színház-épület).

Üzletemet ugyancsak a színházépületben levő

sarok helyiségbe

helyeztem át.

Eddigi helyiségem berendezéssel, vagy anélkül azonnal

k i a d ó.

Legujabb ingblousok megérkeztek.

Prágai bőrkeztük csak 95 kr. párja.

Hoffmann Sándor

Arad, Színházépület.

A Borosjenői takarékpénztár részvénytársaság felügyelő-bizottságának jelentése.*)

Tisztelt közgyűlés!

Megbízásunknak megfelelően, a Borosjenői Takarékpénztár r. t. ügyvezetését és könyvelését a lefolyt év alatt ellenőriztük és vizsgáltuk, valamint a Záró-mérleg, Veszteség és Nyereség számlát a könyvekkel és értékálladékokkal összehasonlítottuk. Ugy az ügykezelésben, mint szintén a könyvelésben lelkiismeretes működést és pontosságot találtunk.

Az igazgatóság által előterjesztett Mérleget és Nyereség és Veszteség számlát helyesnek és a könyvekkel pontosan megegyezőnek találtuk és úgy az

1898. évről áthozott 116 frt 78 kr.

valamint a lefolyt 1899. évi 6435 frt 24 kr. tiszta nyereség hováfordítása és felosztása tekintetében tett indítványát helyeseljük és elfogadásra ajánljuk.

Végre kérjük, hogy az igazgatóságnak, valamint a tisztelettel alulirott felügyelő-bizottságnak a szokásos felmentést megadni sziveskedjék.

Borosjenőn, 1900. évi február hó 8-án.

A felügyelő-bizottság:

Frisch József, s. k.
fel. biz. tag.

Révész Nándor, s. k.,
fel. biz. elnök.

Gherba György, s. k.
fel. biz. tag.

Strasser Péter, s. k.
fel. biz. tag.

Löwinger Ignác, s. k.
fel. biz. tag.

*) Záró-mérleg, Veszteség- és nyereség-számla megjelent az „Aradi Közlöny“ 47. és 49. számaiban.

114—1900. g. n.

Árlejtési hirdetmény

Arad sz. kir. város gazda széke az 1900. évben eszközlendő kövezési munkák, és a külvárosi utak megkavicsolása iránt folyó márczius hó 12-én d. e. 10 óráig árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 1. a nagykörű részben való kikövezésére kor. 22 fill.

2. A külvárosi utak megkavicsolására nézve 4266 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárásáig szóbeli árlejtés megkezdése megnyújtandó be, s csak akkor van figyelembe, ha azokhoz bánatpénz mellékelve van, s az ajánlatot tevő kijelenti, hogy árlejtési feltételeket ismeri és fogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtés megkezdéséig is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1900 évi febr. hó 26. tartott üléséből.

Kiadta
Vann,
aljegyző

Árverési hirdetményi kivonat.

A világosi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az Arad-csanádi gazdasági társaság részvénytársaság végrehajtónak Luka Juon kovaszinczi lakos végrehajtást szenvedő leni 500 frt fölkövetelés és járókéai iránti végrehajtási ügyet az aradi kir. törvényszék (a világosi kir. járásbírósa) területén lévő Aradmegyében fekvő, a kovaszinczi 162. számú tjkvben az A. 1—7. sorsz. alatt felvett 159. számú beltelkes ház, kender-föld és 1/2 külállományú földre 828 forintból továbbá ugyanezen számú tjkvben A + 1. sorsz. alatt felvett, 1275 kr. szőlődezmaváltsággal terhelt szőlőre 34 frtban és végül kovaszinczi 560. számú tjkvben A. I. 1. és A. 8—13. sorsz. alatt felvett 596. összeírású beltelkes és 1/2 külállományú földre vonatkozóan a végrehajtást elrendelte és hogy a fenne megjelölt ingatlanok az 1900. márczius hó 28-ik napján d. e. 10 óráig Kovaszincz községében tartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási áron alól eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 82 frt 80 krt, 340 krt és 52 forint 90 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszeri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiküldött szabályszerű elismervényt szolgáltatni.

Kelt Világoson, 1899. évi szeptember hó 29. napján.

A világosi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.

Aknay Andor
kir. bíró